49րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 2024 Կ. ՊՈԼԻՍ ՈՒՐԲԱԹ 18 – 31 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1908 18 ՔԵԱՆՈՒՆԸ ՍԱՆԻ 1325 – 27 ԶԻՒԼՀԻՃՃԷ 1325

Journal Armenien
MANZOUME-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte.
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Բարձր Դրան Պողոտայ, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱՏԵՔԵՐ ԼՐԱԳԻՐ ՕՐԱԹԵՐԹ (ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ)
ՆԵՐՔԻՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته در
صاحب امتیازی : اوهانس قیصر
ادارهخانهسی : باب عالی جادهسنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ		
ԿԱՆԽԻԿ	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղշ.	50 ղշ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	14 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ «ՄԱՆԶՈՒՄԷ» ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՌՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՆՊԱՍՏԸ ՄՏԱՒՈՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Տիգրան էֆ. Արփիարեան Հիւանդանոցէն ելնելէն վերջ յօդուած մը հրատարակեց Մանզումէի մէջ, ի նըպաստ խմբագիրներու հանգստեան սընտուկի մը հաստատութիւնը ջատագովելով։ Այդ յօդուածին յաջորդող անցեալ շաբթուան մէջ երիտասարդ հրապարակագիր և Մանուկներու Թերթին խմբագրապետ Յակոբ էֆ. Տէր-Յակոբեան՝ ջղուտ և զգացուած ոճով դէմ խօսեցաւ խմբագիրներուն, ուսուցիչներուն, գրագէտներուն համար հանրային նպաստի դիմումին, փաստաբանելով թէ անոնց ասպարէզները հասարակ արհեստաւորներու ասպարէզէն բանով մը չեն տարբերիր իրականութեան մէջ։ Եւ այս առթիւ մինչև իսկ դարբին մը խօսեցուց՝ անոր բերանը դնելով այդ նպաստին դէմ ընդվզելու բնութիւնը ունեցող փաստեր։ Իր նիւթին սուրբ զայրոյթովը ա՛յնքան տոգորուած էր Տէր-Յակոբեան, որ կարծես աւելի Փիգիաս մը կը խօսեցնէր քան պարզ դարբին մը։ Նիւթին գերին եղած էր երիտասարդ գրագէտը, որ լուծած, պարզաբանած էր ներհակ առարկութիւններուն բովանդակ Թափը, հասկցնելու համար թէ մտաւորականներուն չքաւորութեան միջոցին հանրային նպաստի կոչը տարապարտ է, աննպատակ է և մինչև իսկ անվայել։

Ո՛չ ոք կրնայ սկզբունքով համամիտ չգտնուիլ անոր, ա՛յն մտքով ու ա՛յն անկեղծ մաղթանքով որ երանի թէ մտաւորականները գտնուէին միշտ ա՛յնպիսի նիւթական կացութեան մը մէջ, որով պէտք չունենային հանրային նպաստի դիմում ընելու անձամբ կամ բարեկամներու միջոցաւ։ Բայց ինչ որ ամէնէն աւելի աչքի կը զարնէր Տէր-Յակոբեանի գրութեան մէջ, ա՛յն չափազանց անխտրող ոգին էր, որով կը դատէ ասպարէզները։ Պարզ արհեստաւորներու կարգը դասելով մտաւոր մշակները, յարգելի երիտասարդ գրագէտը մեղանչում մը կ'ընէ, զոր չի կրնար դիւրաւ քաւել։ Ստոյգ է թէ ոչ ոք կը պարտաւորէ այսինչը կամ այնինչը՝ որ փոխանակ երկրագործ կամ դարբին ըլլալու՝ ուսուցչական ասպարէզը ընդգրկէ, կամ մտաւորական աշխատութեան կալուածը եղը ըլլայ։ Սակայն ասով ասպարէզներուն սահմանը չի շփոթուիր, և տարբերութիւնը չի դադրիր աչքառու ըլլալէ զանազան կոչումներու համար։ Արդէն բռնազբօսիկ միջոցներով, այսինքն ո և է ձեւով պարտաւորուած՝ ասպարէզ ընտրելը կոչումին ազնուութիւնը ունենալէ կը դադրի։ Մարդ իր բնական հակամիտութիւններուն հակառակ չի կրնար գործել, և վերջ ի վերջոյ կը հպատակի ներքին յարմարութեան, որ կը զետեղէ զինքը ա՛յս կամ այն ասպարէզին մէջ։ Հակումները և կոչումներու այս զանազանութիւնը՝ արժանիքներու խրամատը կամ անջրպետը չի կրնար լեցնել և քակել։ Ամէն կոչում իր ազնիւ ու օգտակար կողմը ունի, և չկայ ո և է արհեստ, որուն պարկեշտ աշխատաւորը մինչև իսկ նախանձելի չընծայէ զայն իր ուղղամտութեամբ, իր գործունէութեամբ և վարմունքի ա՛յն մեղմութեամբ, որ վերջնական գաղտնիքն է ո և է արհեստի յաջողութեան։

Այս այսպէս ըլլալով հանդերձ, ասպարէզներուն ներքին արժէքը կը չափուի միշտ ա՛յն ազդեցութենէն, զոր կը ներգործեն հանրային կեանքին վրայ։ Նիւթական, բարոյական և մտաւորական կ'ըլլայ այդ ազդեցութիւնը՝ ասպարէզներուն այլազանութենէն դատուելով։ Դարբինին — նախընտրելով Տէր-Յակոբեանի օրինակը — ազդեցութիւնը հանրային կեանքին վրայ նիւթական է միայն, որ կը վարձատրուի առաւել կամ նուազ նիւթականով, իր արժէքին համեմատ։ Սեղանաւորական և առեւտրական ասպարէզներու հետամուտ եղողները ևս՝ իրենց պատկանած կամ գործած համայնքին վրայ նիւթականօրէն կ'ազդեն և ոչինչ աւելի, անհրաժեշտ ազդակները ըլլալով հանդերձ հանրային կեանքին պէսպիսութեան, և անոր արժէքաւորման պայմաններուն։ Իրաւ է թէ առանց դարբինի, առանց փոխանցման հաղորդակցութեան միջնորդներու և առեւտրական գործիչներու հանրային կեանքը չարաչար կը կաղայ. բայց ամէն պարագայի մէջ անոնց ազդեցութիւնը կամ արժէքը նիւթական է միայն, նոյն իսկ էական տարր ըլլալով հանդերձ հանրային բարօրութեան համար։ Կայ նաև մտաւորականէն առաջ բարոյական ազդեցութիւն մը, զոր ի գործ կը դնեն հանրային կեանքի անտեսութեան մէջ Աստուծոյ պաշտօնեան, ուսուցիչը, իմաստասէրը, ընկերաբանը։ Նիւթականը ասոնցմով է որ տարբեր ազնուութիւն մը կ'առնէ, կը գնահատուի ասոնցմով նիւթականին արժէքը։ Ասոնց ազդեցութիւնը անհրաժեշտ է ձեւ ու կոկորդ տալու համար նիւթական աշխարհին։ Ըստ երեւոյթին նիւթականն է որ նախատարրը կը կազմէ հանրային բարօրութեան, բայց իսկապէս բարոյականն է որ ճշմարտապէս օգտակար կ'ընծայէ նիւթականը. այս տեսակէտով իսկ կը հասնինք — եթէ մեղմութեամբ ու առանց կիրքի դատենք — Նիւթական ու բարոյական ազդեցութեանց ուղիղ սահմանումի մը։ Առանց ընկերային գիտութեանց, առանց այն բարոյացուցիչ տպաւորութեանց, որոնք նոյն գիտութիւններուն ուսումնասիրութենէն կը հետեւին, նիւթական դիւրութիւնները ու հարստութիւնները անհատական քմահաճոյքներու և քայքայիչ կամշոտութեանց կը տանին անոնց տէրերը, փոխանակ չին առոր ու համբանուէր գործունէութեան ուղեցոյցը ըլլալու։ «Մարդ է որ գործէ լերկիր»։ Այսինքն նիւթականը արժեւորողը բարոյական ու մտաւորական ոյժն է, որ առանց տոլարի կը վարդապետէ, կը հրահանգէ և կը ներգործէ։ Ի՞նչ կրնար ընել մարդը, եթէ իրեն առջև չունենար Բնութեան կաւը, եթէ քարի ընդերքներէն կորզած չըլլար կրակին տարրերը, եթէ հողին աղիքներէն իր գանձերը հաւաքած չըլլար։ Բայց, ի՛նչ որ ալ ըլլայ, բանական մարդուն աշխատութիւնը Բնութեան պատրաստականութենէն գերազանց է, անոր շինարար հանճարը և գտիչ տաղանդը արժեցուցած են Բնութիւնը, որմէ միշտ բարձր է բանական մարդը, և ապա իր տարրերը իրենց հսկայ զանգուածով չեն կրնար ընկճել հիւլէ-բանականութիւնը, որ կրնայ պատառել, խաթարել զանոնք իր կարգին։

Երրորդ ասպարէզը, որ հանրային կեանքին վրայ կ'ազդէ հզօրապէս, մտաւորականն է իր գրական, քերթողական, թատերական և ուրիշ երեւութանդ զանազանութիւններովը։ Մտաւորական հաճոյքներուն հաղորդիչն է այն, կեանքի գետնաքարէն ու օրըստօրէական տափակութիւններուն վրայ երկնային լոյսի ճառագայթ մը սփռող, անձուկ հորիզոնէն լեռնական ժայռերը բարձրացնող, մարդուն իր վսեմութիւնը յայտնող, իր նիւթական հաճոյքներուն հետեւանքով յուսավրէպ անհատին իսկակից մեծութիւնը արտափայլող։ Ո՞վ կրնայ պէտք չունենալ այդ մտաւորական հաճոյքին, այդ ոսկի թելին, որ թաւշապատ արահետէ մը կը տանի մեզ դէպ ի հեռաւոր ներդաշնակութիւնները երկնքին, դէպ ի անդրշիրմեան խորութիւնները, ուր ա՛յնքան քաղցր է երազել, և ա՛յնքան երանութեան է՝ տեսնել ու զգալ հոգիով։

Այս հաճոյքին մշակները նուա՞զ կ'ազդեն մարդկային ընդհանուր ճակատագրին վրայ. Նորօրինակ բերկրանքը և հեշտութիւնը, զոր կը ցանեն վարդի փունջերու պէս մեր նիւթական ու բարոյական կեանքին տաժանքոտ ու դըժխեմ մթնոլորտին վրայ, անհրաժեշտ չե՞ մարդկային կեանքին։ Բնութիւնը խօսեցնող, ծաղիկներուն և ծառերուն լեզուն թարգմանող, տարիներ ի բուն մեր համակրութիւններուն, մեր սէրերուն ստեղնաշարը թրթռացնող այդ փափուկ մատները պաշտուիլ և յիշատակի առարկայ չե՞ն կրնար ըլլալ։ Անոնցմով ցնցուող, հրճուող անհատները չե՞ն կրնար վերյիշել, վերակոչել անոնց թանկագին ծառայութիւնները և անգնահատելի հրապոյրը, որ թողեց, զօրաւոր զիրենք։ Կեանքի բարեպաշտիկ սէրը նեկտարի մը նման մեր շրթներուն վրայ ծորեցնող, Բնութեան պաշտամունքին հիանալիօրէն նուիրուող, էութեան ամենամբրին հակումներուն ջերմեռանդ երկրպագու, Բնութիւնը համաստուածեան սաղմոսարանի մը վերածող այդ մշակները նիւթական կեանքին եսասէր խուզարկուներուն և յաճախ իրենց գրասեղան ախորժակներուն հետամուտ արհեստաւորներուն վրայ չունի՞ն առաւելութիւն մը, անվերածելի մեծութիւն մը, որ՝ անջինջ կնիք մը դրոշմէ իրենցմով հետաքրքրուողներուն մտքին վրայ, և երբ դադրի անոնց գործունէութեան շնորհուած ժամանակամիջոցը, և անոնց հարկին պահանջումները անտէր, անտուն, անոք, անօգնական ընեն զանոնք, նկարագրի ազնուութեան պակաս մը, ապերախտութեան չափ վատթար մոլութիւն մը չէ՞ ըլլար, թողուլ զանոնք իրենց տուայտանքին մէջ անյուշ, որ արցունքներուն հացը կրծեն, և մեր համակրելի գրագէտին յօրինած «Դարբինին երգը» յեղյեղելով՝ իրենց բնական կոչումին հիզութիւնը ողբերգակեն, ու ա՛րկա մանաւանդ այնպիսի համայնքի մը մէջ, որ անոնց գրական ու քերթողական գործունէութեան ամէնէն վառ պահերուն մէջ իսկ տարտամօրէն միայն կը վարձատրէ, «դարբինական» օրողչէքով կ'օրօրէ իր կարգին յանդի, իմաստի միամիտ առաքեալները։ Ոտանաւորին ու արձակին գերի եղող այդ աշխատաւորները, բնութեան բարձրակառոյց գըմբէթին ներքեւ հազարաւոր արձագանգներ արթնցնող այդ երգեցիկ խումբը, ծաղիկներու ծանրահոտ բուրումներէն թաթխուած, կամ լուռ ծովու մը ափունքին ալիքներուն թալկացնող երաժշտութենէն արբշիռ, իրենց հոգիին ձայները կը պատմեն յակճիռ կրթուած ունկնդիրներու կամ ընթերցողներու, իրենց ծերութեան կամ ապաժաման տկարութեան օրերուն համակրական արձագանգ մը չարթընցընեն անոնց մէջ։

Խիստ անգութ էք, Տէր-Յակոբեան էֆէնտի՛։ Եւ ես դ՛ ու ա՛յնքան զգայուն չեմ։

Փովկի կը գտնէ՞ք ա՛յն համայնքը՝ որ մտքի անկեալ ու չքաւոր վաստակաւորներու հանդէպ այդքան ցուրտ ու... անազնիւ գտնուի։ Ինչո՞վ կը դատուի համայնքի մը բարոյական մեծութիւնը։ Զայն չափելու կշիռքներէն մէկն ալ իր մտաւորականներուն գոհացուցիչ, մինչև իսկ նախանձելի կացութիւնը պէտք չէ՞ ըլլայ։ Գրագէտի մը, բանաստեղծի մը, խմբագրի մը արտադրութիւնները իրենց իսկական չափով կը վարձատրուի՞ն մեր մէջ, կամ այդ վարձքը իրենց օրականէն տարբեր մտաւոր ու հոգեկան անուղին զարգացման կը նպաստէ՞։ Անոնց միտքին ջահը միշտ վառ պէտք է մնայ, կանթեղին իւղը անսպառ ու մշտանորոգ. գնահատումը մեր մէջ կը բաւէ՞ այս պէտքին։ Բայց ասպարէզին նուիրուածները—ինչպէս այդ հպարտ գեղազաններուն արժանաւորագոյններէն մէկն էք դուք—գիշերը ցերեկին խառնելով, հազարումէկ զրկումներու ենթարկուելով, կը տքնին ասպարէզը կտրել, կանոնաւորապէս յառաջանալ, ամէնէն գործօն օրերուն իսկ այդ զըրկումները իրենց տկարութեան հալ ու մաշ օրերուն անգիր մագաղաթի մը պէս ճմռթքելով փողո՞ցը նետուին։ Ձեր երիտասարդական աւիւնը,—լաւագոյն վարձատրութեան արժանի և անկարօտ մշտադալար աննիւազութեան պատկանաւոր, ծայրայեղութեան մատնած է ձեր գրիչը. որուն միակ ու վայելուչ քաւութիւնը իր բնամոյն կորովն է և յատկանշական հպարտութիւնը՝ ընտրած ասպարէզիդ մեծութեան և անռամիկ հետապնդումին համար։ Ուրիշ խնդիր թէ մտաւորականները, իբրեւ մսով ու ոսկորով էակներ, պէտք է յանձնաձեն իրենց ապագային տնտեսութիւնը. բայց ասիկա չի նշանակեր թէ համայնքին կարեկից ու համակիր վերաբերումը, ըլլա՛յ ինքնաբերաբար, ըլլայ միջնորդաբար — ըստ տեսակի և պարագայից — անպատուութիւն մըն է ասպարէզին։ Լայնախոհ միտքը կրօնական ոլորտին մէջ երբեմն ա՛յնպիսի բաներ կը պահանջէ, որոնց իրականութիւնը վտանգաւոր կրնայ ըլլալ հաւանքին բարոյական ու հոգեւոր շինուածքին համար։ Ձեր գրականութեան անսանձ պահանջումն ալ ընդվզում մը կուտայ ենթադրել գրասէր ոգիին ու վարձահատոյց ախորժակներուն դէմ, որոնց գոյութիւնը Գրականութեան պատիւ կը բերէ, ոչ թէ նուաստութիւն. Լուսամիտ պահպանողականութիւն մը թէ՛ կրօնական և թէ գրական կալուածին մէջ առողջ սկզբունքն է միշտ, զոր նախընտրած, երգած ու գործադրած են մեծ միտքերը։ Մտքի վաստակաւորներուն հանդէպ հանրութեան կարեկից վերաբերումը այդ սկզբունքին մասն է ամէն երկիրներու մէջ, և ներբողի ձայներ բարձրացած չեն ա՛յնպիսի հանրութիւններու համար, որոնք կը լքանեն իրենց մտքին հին վաստակաւորները, գրական դէմքերը, իրենց ժամանակին մեծ ու արդիւնաւոր։

Եւ յետոյ, ո՞վ կ'ըսէ թէ դարբինը և հասարակ արհեստաւորները, տարիքով ու վաստակներով ծանրաբեռնուած ծերունիները, հանրային կարեկցութեան արժանի չեն։ Աղքատախնամները ինչո՞ւ կազմուեցան, և անկէց առաջ եւ հիմա ալ Թաղային մատուռները իրենց չափով չե՞ն օժանդակեր անկարներուն, որոնք թերեւս երբեմն մեծատուններ էին։ Համայնքին պարտաւորութիւնն է իր տկարացած, ծերացած անդամներուն օգնութեան ձեռք կարկառել։ Այսօրուան յաջողակ դարբինն ալ, շահող խանութպանն ալ, մինչեւ իսկ վաշխառուն անկումի ցաւալի օրերուն իբրաւունք մը կը ստանան գթութեան։ Դարբինը կը խօսեցնէք ա՛յնպիսի ոճով մը, որ իբրեւ թէ աշխարհի բոլոր դարբինները սերունդէ սերունդ հանրային կարեկցութեան դիմում չեն ըրած կամ իրենց համար գթութիւն չէ ցցուած, և դարբնութիւնը ապէնիազ խաչալը ըլլայ գործի աշխարհին։

Չեմ կարծեր որ այնքան համամիտներ ունենաք ձեր պարզած սկզբունքին ճշդութեան, որքան ունիք համակիրներ ձեր գրական տաղանդին եւ քերթողական ձիրքերուն, զորս ա՛յնքան գեղեցկօրէն կը կիրարկէք, հանրութեան մտաւորական հաճոյքը աւելցնելով և մանուկներուն խակ միտքերը լուսաւորող լապտեր մը բռնելով։

ԵՐ. Տ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԽԱՐԱՐ ՊԱՐՈՆ ԷՐԷՆԹԱԼԻ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԱՃԱՌ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՆ ԱՌՋԵՒ

Պարոն Էրէնթալ հետեւեալ կերպով ըրաւ իր յայտարարութիւնները.—

Պատուիրակութեանց վերջին նստաշրջանէն ի վեր Եւրոպայի մէջ ինչպէս ընդհանուր աշխարհի մէջ չպատահեցաւ դէպք մը, որ աննպաստօրէն ազդած ըլլայ Աւստրիոյ-Մաճառաստանի դիրքին վրայ։ Կացութիւնը գրեթէ նոյնը մնացած է։ Խաղաղական զարգացման ամբողջութիւնը և հաստատութիւնը ամէնուրեք տեսնուած ճիգն է։ Կ'ուզուի աւելցնել երաշխաւորութիւնները, որոնք ապահովեն ժողովուրդներուն յառաջդիմութիւնը բարոյական և նիւթական ճամբուն վրայ։ Այս նպատակին ծառայեցին անցեալ տարի վեհապետական տեսակցութեանց և նախարարական խորհրդակցութեան պետական շարք մը, ամենքն ալ սա՛ մեծ հիման վրայ որ Տէրութիւնք իրենց յարաբերութիւնները

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ)(67)(

Կիրքին Զոհերը

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԺԴ.

ՄՈՒԹԻՆ ՄԷՋ ՀԵՏՔ ՄԸ

Նովանթէլ շարունակելով Կասթօնի հաղորդել իր զննութեանց արդիւնքը,

—Օբերայի պարահանդէսին մէջ տրուած ժամադրութիւնները խիստ խորամանկութեամբ կարգադրած է Ժիւլիա, ըսաւ, իւրաքանչիւր ժամադրութիւն կէս ժամու միջոցով մը բաժնըւած է իրարմէ, Ժիւլիաի ամէն կէս ժամը անգամ մը օթեակին առջեւ ներատեւը կ'ապացուցանէ այս պարագան, սա կէտն ալ պէտք չէ մոռնալ որ վերջին անգամ եկող կինը քաւական մաքառումէ մը ետք յաջողած է նամակները ձեռք անցնել ու մեկնիլ, ի՛նչ կ'ըսես այս վէպիս։

—Վէպ չէ, իրողութիւն է, պատասխանեց Կասթօն, և սակայն դուն ո՛րչափ ճարտար ես եղեր սաանկ գործերու մէջ, շիտակը ա՛յնչափ բնական ա՛յնչափ ուղիղ են զննութիւններուդ արդիւնքները որ ուրիշ մը պիտի կարծեր թէ դուն ոչ մասնակցած ես ոճիրին կամ ականատես եղած ես անոր, միակ բան մը կայ որ կը շուարեցնէ զիս թէ, այս նամակները ինչպէս կըրցած են Ժիւլիաի ձեռքը անցնիլ։

—Իրաւունք ունիք, ամէն անգամ որ այս նամակներուն անդրադառնամ, Կօլիմինը կը յիշեմ, ինծի համար շատ բնական կը թուի այս պարագան, ես այն մարդուն կը վերագրեմ այս վատութիւնը, ինծի այնպէս կուգայ որ կեղծ կոմսը իր անձնասպանութենէն առաջ այս նամակները Ժիւլիաի կըտակած է, տարակոյս չունիմ բնաւ սոր ճշմարտութեանը, Ժիւլիա ուզած է իսկոյն օգտուիլ այս նամակներէն, արդէն հինուց ի վեր առիթէն օգտուելու տենչը զօրաւոր էր այս կնոջ վրայ, անուրանալի է որ Կօլիմին Ժիւլիաէն առաջ ուրիշ շատ մը կիներու հետ յարաբերութիւն մշակած է։

—Մարիէթ նամակ մը միայն տարած է սակայն։

—Ո՛րչափ մոռացկոտ էր, ամէնէն աննշանը ու անկարեւորը Մարիէթ տարած է, իսկ միւս կենսական նամակները Ժիւլիա ինք անձամբ յանձնած է տեղական Թղթատարութեան։ Մարիէթ չխոստովանեցաւ այս պարագան, ուրիշ կէտ մըն ալ կայ որ կը հաստատէ այս իրողութիւնը, Մարիէթ չըսա՞ւ որ Ժիւլիաի հետ պարահանդէս տարած նամակները մէկ քանի մասերու բաժնըւած էին ու իւրաքանչիւր մասը տարբեր գոյնէ ժապաւէններով կապուած, ու այնչափ ստուար էր ծրարը որ չէր մտներ Ժիւլիաի գրպանը, աս ալ կ'ապացուցանէ որ նամակները մէկ անձի մը չէին պատկաներ, մէկ քանիներու յատուկ էին անոնք, ալ բնաւ կասկած չի վերցներ այս խնդիրը, սի՛րելիս, Ժիւլիա անպատճառ կէս կէս ժամ ետքը մէկ քանի կիներ հրաւիրած է իր օթեակը ու իւրաքանչիւրին նամակը իրեն յանձնելով ծանր առաջարկներ ըրած է, մոռցա՛ր որ Ժիւլիա նամակները գրպանը դրած պահուն «ա՛խ յիմար կիներ ինչպէս համարձակած են սաանկ վտանգաւոր նամակները երկու մարդոց ուղղելու» բացագանչած էր, եթէ մէկ կին մը ըլլար կիներ պիտի չըսեր։

—Այո՛, այո՛, հիմա կը յիշեմ, երբ դուն ամէնէն աննշան բաներուն անգամ ուշադրութիւն կը դարձնես ու կարեւոր հետեւութիւններ կը հանես անոնցմէ։

—Մարիէթի խոստովանութիւնները պիտի հաստատեն Պէռթի անմեղութիւնը։

—Եթէ ճարմնական դաշոյնը չըլլար գործը կը դիւրանար, ա՛խ լեզուս չորնար որ ադ խոստովանութիւնը չընէի հօրեղբօրս։

—Ո՛չ, ադ պարագան ալ բաւական չէ Պէռթը դատապարտելու, կրնայ ըլլալ որ Պէռթ մտադրաղ մէկ կացութեանը պահուն օթեակին մէջ ձգած մեկնած է անուշադրութեամբ. Ժիւլիա ալ ետքը տեսած է զայն ու դաշոյն մը ըլլալը հասկնալով քովը պահած է. արդէն սաանկ զէնքի մը կարօտ էր միշտ Ժիւլիա. այն գիշեր մանաւանդ անհրաժեշտ էր իրեն համար սաանկ զէնք մը, քանի որ պիտի մաքառէր մէկ քանի հակառակորդներու հետ. կ'երեւայ որ ամէնէն ետք օթեակ մըտնող կնոջ հետ չէ կրցեր համաձայնիլ, եւ այս վերջինն ալ սպառնացեր է երբ Ժիւլիա ինքը պաշտպանելու համար ձեռքի դաշոյնը քաշեր է. հակառակորդը տեսնելով որ պատիւը ոտնակոխ պիտի ընէ այս կինը, զայրոյթին սաստկութենէն յարձակած է Ժիւլիաի վրայ ու դաշոյնը ձեռքէն առնելով զարկած սպաննած է զայն. ասկէ պարզ, ասկէ բնական բան չկրնար ըլլալ։

—Ինչ ալ շիտակ կը խօսիս, եթէ հօրեղբայրս առջք լսէ վստահ եմ որ Պէռթը ազատ կ'արձակէ, քալէ հօրեղբօրս երթանք։

—Ո՛չ բարեկամս, դարձեալ կ'աճապարես, այս խօսքերը կարելի է Օր. Պէռթի անմեղութիւնը ապացուցանեն, և սակայն մինչեւ որ բուն իսկ ոճրագործը ամբաստանող ապացոյցներ գըտնենք։

Այսչափ ապացոյցը չե՞ բաւեր միթէ, յայտնի է որ Պարանքօսի մարքիզուհին սիրային յարաբերութեան մէջ գտնուած էր նախապէս՝ Կօլիմինի հետ, զօրավար Սիմանքս ալ գիտէ այս պարագան, նոյն իսկ մարքիզուհիին Ժիւլիաի օթեակը մտնելն ալ տեսած է, Տիկին Մաժօռաի գտած թեւի կոճակին վրայ մարքիզուհիին մականունին սկզբնատառն ալ կայ դրոշմուած։

—Օրիորդ Պէռթի ինչ պիտի ըսենք հապա, անոր մականունն ալ Պով կ'սկսի. այս կոճակը երկսայրի սուր մըն է, մեր ձեռքը, որ երկու կողմէն ալ կրնայ ծառայել։

—Մարիէթ յայտարարեց սակայն թէ Ժիւլիա զզուանք կ'զգար Պարանքօսի մարքիզուհիէն, ես ալ գիտեմ այս պարագան. մարքիզուհիին համար ամէնէն քիչ տասը անգամ կռիւ ըրած ենք Ժիւլիաի հետ։

—Ասոնք բաւական ապացոյցներ չեն բարեկա՛մս, և սակայն Կօլիմինի մարքիզուհին ձգել ու Ժիւլիան սիրելը զուցէ մեծ պատճառ մը ըլլայ՝ այս երկու կիներուն միջեւ անհաշտ թշնամութիւն մը սերմանելու. բայց ասկէ կարեւորը կայ, հիմա համոզուած ենք թէ Պէռթ Ժիւլիաի օթեակը գնաց, նամակները ստանալէ ետք դաշոյնը հոն մոռցած մեկնեցաւ, կէս ժամ ետք ուրիշ կին մը եկաւ ու նոյն դաշոյնով սպաննեց Ժիւլիան. չա՛տ աղէկ, բայց Պէռթ ինչո՞ւ գնաց Ժիւլիաի օթեակը, անշուշտ ստանալու համար նամակները զորս գրած էր ժամանակաւ իր սիրահարին. ո՞վ էր սիրահարը սակայն։

—Ինչ՞կ'ըսես կոր Նովանթէլ, կշռած ունի՞ս բերնէդ ելած խօսքերը։

—Ես խնդիրը լուծելու կ'աշխատիմ առանց աջ ու ձախ նայելու, առանց նկատողութեան առնելու քու վշտանալդ կամ ուրիշի մը վիրաւորուիլը. մեզի համար անհրաժեշտ եղածը, Պէռթի ազատութիւնն է միայն, անկէ դուրս ամէն բան երկրորդական կը մնայ։

— Դուն շարունակէ զննութիւնդ բարեկամս, իմ զգացումներուս մի՛ նայիր։

(Շարունակելի)

աւելի խաղաղական ընեն և աւելի մտերմական, կամ գոնէ փոխադարձ ներհակ խնդիրները ամոքեն: Նոյն նպատակին ծառայեցին նաև կարեւոր գործառնութիւններ, ինչպէս ռուսաճափօնական համաձայնութիւնը, ռուսանգլիական համաձայնութիւնը Կեդրոնական Ասիոյ խնդիրներուն վրայ, և ծանուցագիրներու փոխանակութիւն Անգլիոյ, Ֆրանսայի և Սպանիոյ միջև՝ ի մասին ներկայ կացութեան պահպանութեան սկզբունքին Ատլանտեան Ովկիանոսէն ողողուած Հիւսիսային Ափրիկէի ծովեզերքին վրայ:

Ուրախ եմ կարենալով հաստատել թէ մերձեցումի՝ քաղաքականութիւնը գերմանևանգլիական յարաբերութիւններուն վրայ ալ տարածուած է: Բարւոքումը չէր կրնար աւելի որոշ արտայայտութիւն գտնել ա՛յն սրտագին ընդունելութենէն աւելի, որ Անգլիոյ մէջ եղաւ Վիլհէլմ կայսեր: Ուրախ ենք գերման ինչպէս նաև անգլիական քաղաքականութեան վարիչ մարմիններուն յաջողութեան վրայ, որովհետև մեզի համար հանդարտութիւն մըն է որ մեզի հետ զինակից դաշնակցութեամբ կապուած գերման կայսրութիւնը Անգլիոյ հետ բարեկամութեամբ կ'ապրի, որուն հետ մենք ալ կը տածենք բարեկամական յարաբերութիւններ:

Անցեալ պատուիրակութեան մէջ խօսք բացուեցաւ Իտալիոյ հետ մեր յարաբերութեանց վրայ: Գոհութեամբ կրնամ հաստատել թէ յարաբերութիւնը աւելի բարեկամական ընելու համար իմ ջանքերս յաջողութեամբ պսակուած են: Իտալիա այցելութեանս առթիւ արքունիքին, կառավարութեան և հանրային կարծիքին կողմէ յոյժ բարեկամական ընդունելութիւն մը եղաւ ինծի: Հաւասար մտերմութիւն գտայ նաև մեր մէջ Մ. Թիթթօնի: Հաճութեամբ լսեցի թէ Աւստրիոյ և Իտալիոյ միջև յարաբերութեանց մասին բանուելիք ուղղութեան վրայ ինծի համակարծիք է Մ. Թիթթօնի, և թէ յարաբերութեանց մէջ աւելի մեծ մտերմութիւն մը հաստատելու համար մեր նպատակը կատարել ներդաշնակութեամբ տեղի կ'ունենայ: Մեզի համար, որ աշխարհի զանազան կողմերը Իտալիոյ հետ հաւասար և զուգահեռական շահեր ունինք, մեծ նշանակութիւն ունի բարեկամական յարաբերութիւնը: Համակրութեան և հանրականութեան յարաբերութիւն մըն է աս, որ ոչ միայն երկուստեք կատարել ապահովութիւն մը կը պարունակէ, այլ նաև միևնոյն նպատակի համար գործակցութիւն: Իտալիոյ ժողովուրդին մէջ մեզի հակառակ և թշնամական տարրերով սնուցուած մասը բոլորովին անհետացած չէ, բայց շատ ետ գացած է: Այսօր իսկ կրնամ սա՛ կտրուկ և հանդարտեցուցիչ յայտարարութիւնը ընել թէ երկու կառավարութիւնները ո և է միջադէպ պիտի քննեն ու բառնան իրենց յարաբերութեանց համապատասխան բարեկամական կերպով: Անցեալ տարի պարտաւորուեցայ Աւստրիոյ հանրային կարծիքին և մամուլին կոչում մը ընել, որպէս զի աջակցի ինծի և Մ. Թիթթօնիի մեր հանրական ջանքերուն մէջ: Ուրախ եմ հաստատելով որ այս կոչումը անազդեցիկ չմնաց: Տարիէ մը ի վեր թերթերու մեծագոյն մասին մէջ, նոյնիսկ ա՛յնպիսի թերթերու մէջ, որոնք Աւստրիոյ և Իտալիոյ իրական մերձեցումի մը տեսակէտին ջերմեռանդ փառողներ չեն, սկսան աւելի հանդարտ և աւելի թանձրացեալ լեզու մը բանեցընել: Կը յուսամ թէ ազգային ալ մամուլին կողմէ պիտի գտնենք նոյն բանաւոր և հզօր աջակցութիւնը:

Իմ յայտարարութիւններուս սկիզբը արդէն ակնարկեցի բոլոր Տէրութեանց գործակցութեան խաղաղասէր քաղաքականութեան մը մօտ: Այս ուղղութեամբ Գերմանիոյ և Իտալիոյ հետ զինակցութենէն վերջ կուգան Աւստրիոյ Ռուսիոյ հետ համաձայնութիւնը և այն բարեկամական յարաբերութիւնները, զորս կը տածենք Անգլիոյ և Ֆրանսայի հետ: Անցեալ տարի Ալժեզիրասի ժողովին որոշումներուն գործադրութեան առթիւ մեր բարեկամութեան և մեր վստահութեան ապացոյցները տուինք Ֆրանսայի: Այդ ժողովը երեք հիմնական սկզբունքներ կ'օրինադրէր, ներքին իշխանութեան անկախութիւնը, երկրին ամբողջութիւնը և բաց դուռը միջազգային վաճառականութեան առջև: Ամէնէն աւելի շահակից երկու Տէրութիւնները, Ֆրանսա և Սպանիա, այս հաստատուն սկզբունքներուն հաւատարիմ մնացին:

Շատ երկար տարիներէ ի վեր Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն հետ կը կապեն մեզ գործօն ու բարեկամական յարաբերութիւններ, որոնց կարեւորութիւնը շեշտուեցաւ վերջին տարիներուն մանաւանդ բազմաթիւ գաղթականներու հետեւանքով: Սրտի ուրախութեամբ կը դիտենք հզօր զարգացումը այդ Պետութեան, ուր մեր հպատակներէն ա՛յնքան մարդիկ երկրորդ հայրենիք մը կը գտնեն: Այս զգացումէն առաջնորդըւած, Աւստրիոյ Վեհ. Կայսրը Ճէյմըսթաունի յոբելեանին առթիւ, ուր միջազգային նաւատորմիղ մըն ալ համախմբուեցաւ, որոշեց երկու աւստրեմաճառ յածանաւեր ղրկել, որոնք ամենամեծ համակրութեամբ և բարեկամութեամբ ողջունուեցան ամերիկեան ընկերութեան, բայց ի մասնաւորի մեր ընկերակիցներուն կողմէ:

Երբ մեր մարտանաւերուն այս այցելութեան միջոցաւ Միացեալ Նահանգաց հետ բարեկամական յարաբերութիւնները կ'արտայայտուէին, նոյն բանը կրնանք ըսել նաև ա՛յն այցելութեան վրայ, զոր Ճափոնցի մարտանաւեր տուին անցեալ աշնան մեր նաւահանգիստներուն: Ճափոնցի ծովակալը, որ Վիեննա եկաւ Վեհ. Կայսեր ներկայանալու համար, համոզուեցաւ այն համակրութեան վրայ, որ կայ մեր մէջ Ծ. Արեւելեան կղզի—կայսրութեան համար:

1907 ամրան Ռուսիոյ կայսեր մեծահոգի նոր նախաձեռնութեան շնորհիւ գումարուած Լա Հէյի Խաղաղութեան երկրորդ Ժողովին Աւստրիա ևս իր ներկայացուցիչները ղրկեց:

Ամբողջ քաղաքակիրթ աշխարհի 44 երկիրներէն ղրկուած պատուիրակներուն այս երկրորդ գումարումը այս անգամ ալ չկրցաւ արդարացնել այն մեծ ակնկալութիւնները, որոնք կ'երազուէին «Խաղաղութեան Ժողով» անունին հրապոյրին տակ: Քիչ ատենէն մէջտեղ եկան դժուարութիւններ, որոնք կը հակառակէին զինընկէցութեան խնդրոյն միջազգային լուծումին, ինչպէս որ յաջողութիւն չէր սպասուեր այս խակ խնդրոյն խորհրդակցութենէն:

Բայց սա՛ հակառակ Ժողովը միջազգային իրաւագիտութեան սահմանին վրայ գտաւ աշխատութեան ընդարձակ ծրագիր մը, ամէն կերպով հիմնական և մանրամասն, մասամբ գիտական և մասնագիտական քննութիւն զանազան գաղափարներու, պարզելու համար տիրող անհամաձայնութիւնները միջազգային իրաւագիտութեան հիմնական հարցերու վրայ, և կարեւոր քայլ մը առնելու համար առաջին Ժողովէն հազիւ ծրագրուած միջազգային իրաւարանական խնդիրներու կողմը:

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԽԱՐԱՐ ԲԻՇՕՆԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ֆրանսայի արտաքին քաղաքականութեան վրայ բացուած վիճաբանութեան առթիւ, որուն ժամանակը Մ. Տէլքասէի ճառին ամփոփոյքը տուինք անցեալ օր, կարգ մը ատենաբաններու թեր ու դէմ յայտարարութիւններէն վերջ, բեմ ելաւ արտաքին գործոց նախարար Մ. Բիշօն, որուն բանախօսութեան կը սպասուէր անձկէտ, և որ ողջունուեցաւ ծափերով: Մ. Բիշօն յայտարարեց թէ նախորդ ատենաբանները զանազան վարդապետութիւններ պարզեցին, և հիմա կարգը եկած է որ կառավարութիւնն ալ իր վարդապետութիւնը պարզէ և որոշակի ըսէ թէ ի՛նչ է իր քաղաքականութիւնը: Ալժեզիրասի ժողովը սահմանեց Տէրութեանց կացութիւնը: Բայց բաւական մեծ աշխատութիւն պէտք էր վաճառականութիւնը և անհատական շահերը պաշտպանելու համար: Այս կերպով Ֆրանսա Սպանիոյ հետ համախորհուրդ հաշտարար և խաղաղասէր քաղաքականութեան մը հետեւեցաւ: Շատերը ամբաստանեցին զիս թէ կը ձգձգեմ մեր քաղաքականութիւնը, բայց աճապարանքի պէտք չկար, և այսպիսի ընթացք մը անհեռատեսութիւն պիտի մեկնուէր: Մ. Ժօռէս իր ամբողջ պերճախօսութեան թափը մղեց ինծի դէմ: Ես արդէն կը սպասէի ասոր, քննադատել իր կողմէն, և ասոր համար չեմ ցաւիր: Ֆրանսա իր պարտաւորութիւնը կատարեց, և Նոյ. 12ին հրատարակուած Դեղին Տետրակը շատ լաւ կը պարզէ կառավարութեան քաղաքականութիւնը: Մ. Բիշօն յետոյ համառօտելով կառավարութեան ծրագիրը, ըսաւ.— Մեր ծրագիրն է մեր օրինաւոր կերպով ճանչցուած իրաւունքներու պաշտպանութիւնը, յարգանք միջազգային համաձայնութեանց առջև, մեր հպատակներուն պաշտպանութիւնը, երբեք չմիջամտել ներքին գործերու: Սակայն ամէն պատահականութեանց համար պատրաստ ենք մեր իրաւունքները ճանչցնելու: Պիտի մնանք Ալժեզիրասի ժողովին որոշումներուն վրայ: Մենք գրաւումի տենչ երբեք չունինք: Նախարարը յետոյ անդրադարձաւ Մ. Տէլքասէի յայտարարութիւններուն, և ըսաւ.— Մեր ընդհանուր քաղաքականութեան հետ կապակցութիւն ունի Ալժեզիրասի Ժողովը: Բայց ասիկա մէ՛կ մարդու գործ չէ, կամ մէկ կառավարութեան, այլ ամբողջ Ֆրանսայի, որ նոյն քաղաքականութեան կը հետեւի 37 տարիներէ ի վեր: Այս քաղաքականութեան հիմնադիրները չենք մենք, այլ անոր ժառանգորդները, և եթէ չհետեւինք անոր, անիրաւ գտնուած պիտի ըլլանք հանդէպ այնքան բազմաթիւ մեծ մարդոց, որոնք աշխատեցան եւրոպական Տէրութեանց կարգին մէջ արժանաւոր տեղ մը գրաւելու համար դարձեալ: Յօժարակամ կը խոստովանիմ թէ Ֆրանսա այս տեղը բռնած է աջակցութեամբ Ռուսիոյ հետ իր մեծ զինակցութեան և իր կնքած համաձայնութիւններուն: Այս քաղաքականութիւնը ո և է ֆրանսական նախարարութեան ճակատագրին կապուած չէ: Աշխատեցանք մերձեցում մը առաջ բերել Իտալիոյ հետ, և մեր ամէնէն մութ ժամերուն մէջ իսկ բնաւ միտքէ չանցուցինք թէ մեր մեկուսացումը երկարատեւ պիտի ըլլայ: Նախարարը ուրախութեամբ յիշեց բարեկամութիւնը Սպանիոյ հետ, Ճափոնի և Միացեալ Նահանգաց հետ, ինչպէս նաև Անգլիոյ և Ռուսիոյ միջև յառաջ եկած մերձեցումը, դաշնակցութիւններ որոնք ոչ մէկուն դէմ ուղղուած են:

Բիշօն վերջացուց. Երբ Ֆրանսա մասնակցեցաւ Ալժեզիրասի Ժողովին, խաղաղութեան բարձրագոյն սկզբունքները պահպանելու համար, երբ իր իրաւունքը արժեցուց, ըսել չենք ուզեր թէ տկար երեւցաւ: Հոս ոչ ոք բողոքեց Ալժեզիրասի որոշումներուն դէմ, ընդհանրապէս իր սկզբունքը միաձայնութեամբ ընդունուեցաւ: Ժողովը նոր հիմնաքար մը տուաւ մեր իրաւունքներուն: Երեսփ. Ժողովը պէտք է հակակշռէ մեր ընթացքը: Կառավարութիւնը ուրախ կ'ըլլայ եթէ իր քաղաքականութեան շուրջ լոյս սփռուի: Ֆրանսա իր դաշնակցութիւններով զօրացած, իր արտաքին քաղաքականութեան մասին տեղէ մը վախնալիք տեղ չունի: (ծափեր):

ՑՈՐԵՆԻ ԳԻՆԸ.— Աւստրեւմաճառ և ամերիկեան հրապարակներուն վրայ ցորենին գինը զգալի անկում կրեց այս օրերս:

ՔՐՈՆԻԿ

ՊՍԱԿԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ եկեղեցիի կամ տանը մէջ կատարելու խնդիրը դարձեալ այս օրերս կարգ մը դժգոհութեանց ծագ տուած է: Ընտանիք մը իր աղջըրկան ամուսնութեան առթիւ, իրեն համար կարգ մը բանաւոր պատճառներով, պսակի խորհուրդը տան մէջ կատարելու մասին պէտք եղած օրինական դիմումը ըրած և արտօնութիւն խնդրած է Կրօն. Իշխանութենէն: Սակայն նոյն Իշխանութիւնը անբաւական նկատելով առարկուած պատճառաբանութիւնները, մերժած է տալ խնդրուած արտօնութիւնը և կը լսենք թէ խնդրարկուները իրենց վերջին մէկ փորձին մէջ ալ եթէ չի յաջողին, այն ատեն կրօն. տարբեր յարանուանութեան մը միջոցաւ կատարել պիտի տան իրենց պսակադրութիւնը: Իրաւ է թէ մեզի համար անծանօթ են նոյն ընտանիքին ըրած առարկութիւնները, և սակայն մօտէն իրազեկ կարգ մը անձնաւորութիւններ, թէ՛ կրօնական և թէ աշխարհական, կը վկայեն թէ շատ բանաւոր են անոնք: Արդ, ի՞նչո՞ւ ուրեմն Կրօն. Իշխանութեան կողմէ այսքան ընդդիմութիւն, քանի որ ընդունուած է բացառիկ պարագաներու մէջ գոնէ արտօնութիւնը պսակի խորհուրդին տան մէջ կատարուելուն համար: Ասկէց առաջ շատ ու շատ անգամներ մատնանիշ եղան այն ահագին դժուարութիւնները, թէ՛ նիւթական և թէ բարոյական, որոնց կ'ենթարկուին յաճախ շատեր, թէ հարուստ, թէ միջակ և թէ աղքատ: Ցաւալի է որ Կրօն. Ժողովը վերջնական լուծում մը կու տայ այս ընկերական կենսական հարցին:

ՑԱՌԱՋԻԿԱՅ Կիրակի, Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյն տօնախմբութեան առթիւ Ս. Պատրիարք Հայրը հրաւիրուած է հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատուցանել:

ԳԱՏԸԳԻՒՂ տան մը մէջ վերջերս երկու աւագերէց հայրերու միջոցաւ կատարուած մկրտութեան խորհուրդի խնդրոյն նկատմամբ, Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ յանձնարարուած է տեղւոյն քարոզչին, քննութիւն մը կատարել և արդիւնքը յայտագրել:

Տ. ԱՐՍԷՆ Քհյ. Աստուածատուրեան, բնիկ Վանեցի, որ երեք տարիէ ի վեր իբր չլախտաւոր Ազգ. Հիւանդանոցին մէջ պատսպարուած էր, այս անգամ բոլորովին ապաքինած, արտօնուած է մեկնիլ Հիւանդանոցէն օրինական ձեւակերպութիւնները կատարելէ վերջ:

ՎՍԵՄ. ԲԱՐԹՈՂ բաշա, ի նպաստ Արմաշի Դպրեվանքին ղրկած է 1500 Ֆրանքի գումար մը, որուն համար Ս. Պատրիարք Հայրը շնորհակալութեան գիր մը ղրկեց, իր հայրական օրհնութեանց հետ մէկտեղ:

—Ցիշեալ նուիրատուն, ըստ իր բարի սովորութեան, 10 զամբիղ ալ եգիպտական բրինձ ղրկած է Ազգ. Հիւանդանոցի ի նպաստ:

ՂԱԼԱԹԻՈՅ Խնամակալութիւնը մինչև հիմա եկեղեցւոյ բակին մէջ հաստատուած պնակին տեղ որոշած է գանձանակ մը զետեղել, որպէս զի բարեպաշտ նուիրատուներու նուէրները և մոմագինը հոն ձգուին: Այս կարգադրութեան պատճառը ուրիշ բանի համար չէ բայց եթէ հանրութեան վստահութիւն ներշնչելու համար: Նոյնպէս Խնամակալութիւնը ասկէց առաջ որոշած էր պնակի շրջաբերութիւնը դադրեցնել, սակայն նկատելով որ հասոյթները նուազած են, հարկադրուած է շարունակել այդ սովորութիւնը տօնական օրերու մէջ:

Տ. ԱՂԱՆ Ծ. Վրդ. Համամճեան, առաջիկայ կիրակի օր մայր եկեղեցւոյ մէջ պիտի Պատարագէ, ըստ յանձնարարութեան Ս. Պատրիարք Հօր:

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը օրհնութեան կոնդակ մը ղրկեց Բարսեղ էֆ. Հալաճեանի, որ վերջերս 150 ոսկիի նուիրատուութիւն մը ըրած էր Ազգ. Հիւանդանոցի, իր հանգուցեալ Թագուհի տիկնոջ յիշատակին մշտնջենաւոր մահճակալի մը հաստատութեան համար:

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ միաբաններէն Տ. Սահակ Վրդ. Սագըրեան խնդրած է Պատրիարքարանէ որպէս զի Երուսաղէմի մէջ վարած իր պաշտօնավարութիւնը բաւական նկատուի, և Պոլսոյ Պատրիարքարանի իրաւասութեան ներքև գաւառական ո՛ և է պաշտօն մը տրուի իրեն:

ՈՒՍՈՒՄՆ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ Նոր Տարւոյ և Ս. Ծննդեան արձակուրդի օրերէն ետք, այսօր իր առաջին նիստը պիտի գումարէ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ:

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ երէկ երկու անդամներու ներկայութեամբ նիստ կազմեց և զբաղեցաւ ազգ. հաստատութեանց վերաբերեալ հաշուական և կտակային խնդրոց նկատմամբ խորհրդակցութիւններ կատարելով:

ԷՑՈՒՊԻ Թաղ. Խորհուրդը, Թաղին վարժարանին ուսուցիչ Միքայէլ էֆ. Կազմարարեանը անժամանակ կերպով և առանց բանաւոր պատճառի իր պաշտօնէն դադրեցուցած ըլլալով, Կազմարարեան էֆ. բողոքագիր մը մատոյց Ս. Պատրիարք Հօր:

Տ. ՓԱՌԷՆ Վրդ.ի վերստին գրուեցաւ Պատրիարքարանէ, որպէս զի Ասիթապի և Իսքէնտէրունի ճամբով անմիջապէս Պոլիս գայ, ստանձնելու համար իր նոր պաշտօնը Արմաշի դըպրեվանքին մէջ: Կը լսենք թէ Տ. Փառէն Վրդ. Պոլիս գալէ առաջ իր ծննդավայրը Այնթապ պիտի մնայ ժամանակ մը, ուր մայրը մեռած է վերջերս:

ՖԻԼԻՊԷԻ նորընտիր Թաղ. Խորհրդոյ ընտրութիւնը Պատրիարքարանէ հաստատուելով օրհնութեան կոնդակ մը ղրկուած էր: Նոյն Թաղ. Խորհուրդը գումարուելով իր դիւանը կազմած և արդիւնքը յայտագրած է Պատրիարքարանի:

ՀԱՅ-ՀՌՈՄԷԱԿԱՆՆԵՐԷՆ.— Բանկալթիի Ս. Ցակոբայ հիւանդանոցին դրան և մատուռին վրայ աբարթըմանի մը շինութեան համար ասկէ առաջ Վսեմ. Ցովհաննէս Էֆ. Ալլահվէրտի 6000 ոսկիի նուիրատուութիւն մը ըրած էր ի յիշատակ իր ողբացեալ զաւկին Ներսէս պէյ Ալլահվէրտիի: Կ. Պատրիարք Սրբազանը ճարտարապետներէ և բժիշկներէ յանձնաժողով մը կազմելով անոնց յանձնած էր այս խնդիրին քննութիւնը: Յանձնաժողովը վերջերս մատուցած է իր տեղեկագիրը, առարկելով թէ անկարելի է այդ շէնքին շինութիւնը, որովհետև շինուելիք աբարթըմանը վեց հարիւր մեթրոյի վրայ պիտի ըլլայ և այն ատեն հարկ պիտի ըլլայ Հիւանդանոցին մէկ մասը փլցնել: Աւելի լաւ կ'ըլլայ Թագսիմի Գաղղիական հիւանդանոցին կից երկու շէնքերը գնել, որոնք մուգաթաալը ալ ըլլալով ամէն կերպով նուիրատուին փափաքին համաձայն են: Կարելի է աբարթըմանէն գոյանալիք հասոյթով փոխարինել այն շէնքին արժէքը որ կը պատկանի Ս. Ցովհան Ոսկեբերան եկեղեցւոյն:

✲✲ Ղալաթիոյ Պատրիարքարանի Բերա փոխադրելու համար առաջարկ մը եղած է Վարչական Ժողովին, որովհետև Կ. Պատրիարքարանի հեռաւորութիւնը գործերու յապաղման պատճառ ըլլալով դժուարութիւններ կ'առթէ խնդրարկուներուն և Կ. Պատրիարքարանի պաշտօնէութեան: Վարչական Ժողովը յանձնարարեց իր անդամներէն Վսեմ. Ցովհաննէս էֆ. Գարտաշեանի և Մանուէլ էֆ. Շաշեանի ուսումնասիրել այդ առաջարկը: Ցիշեալ էֆէնտիները իրենց տեղեկագիրը պատրաստած ըլլալով վաղը պիտի ներկայացնեն զայն Վարչական Ժողովին: Արդէն Պատրիարքարանի շրջանակին մէջ դիտաւորութիւն կար այժմու գերման հիւպատոսարանի շէնքը փոխադրել Կաթողիկոսարանը և Պատրիարքարանն ալ հիւպատոսարանին արդի շէնքին մէջ հաստատել:

ՍԱՄԱԹԻՈՅ աղքատախնամին հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են փոխան ծաղկեպսակի. հանգուցեալ Թորոս էֆ. Մկրտիչեանի յուղարկաւորութեան առթիւ.— Այրի Տիկին Մարուհի Թ. Մկրտիչեան և զաւակները 108, Հեթում էֆ. Մէչտութեան 20 ղրշ.:

ՆԻԿՈՄԻՏԻԱՅԷՆ կը գրեն մեզի.— Քաղաքիս սիրուած բժիշկներէն Տքթ. Մխճեան դառն վիշտը ունեցաւ կորսնցնելու իր մէկ հատիկ մանչ զաւակը, որ անողոք մահուան ձեռքէն չի կրցաւ ազատուիլ, հակառակ քաղաքիս բոլոր բժիշկներուն խնամոց և ընտանեկան աչալուրջ հոգողութեան: Վաղամեռիկն Պերճ շատ սիրուն և մտացի մանուկ մըն էր, դեռ 6 գարուն միայն տեսած: Բշ. օր վայելուչ հանդիսաւորութեամբ կատարուեցաւ յուղարկաւորութեան տխուր արարողութիւնը, նախագահութեամբ վիճակիս Առաջնորդ Տ. Ստեփաննոս արքեպսկ.ի որ շրջապատուած էր բոլոր քահանաներէն: Դագաղը համակ ծաղկալից և գեղանկար կը կրէին մասնաւորներ շապիկ հագած: Բազմաթիւ դպիրներ, քաղցրանուագ և տխրազդեցիկ կ'երգէին առաջնորդութեամբ դպրապետ Խաչիկ էֆ.ի: Դագաղին կը հետեւէր քաղաքիս պատուաւոր և ընտրեալ դասակարգը: Մասնաւորապէս աչքի կը զարնէին քաղաքիս բոլոր բժիշկները Հայ և օտարազգի, բոլոր գեղագործները, վաճառականները ևն., ևն.: Թափորը տունէն երբ Ս. եկեղեցւոյ մօտ կը հասնէր, արդէն Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ զանգակը տխրալուր կը ղօղանջէր ծանր ծանր: Եկեղեցին համակ լուսազարդուած էր: Առաջնորդ Սրբազանը կարճ և իմաստալից դամբանական մը խօսեցաւ բնաբան ունենալով «Թո՛յլ տուէք մանկտւոյդ գալ առ իս, զի այդպիսեացդ է Արքայութիւն Երկնից»ը, և վերջացուց իր խօսքը մխիթարութիւն հայցելով հանգուցելոյն սգակիր պարագաներուն: Եկեղեցական արարողութենէն վերջ Թափորը միեւնոյն հանդիսաւորութեամբ տեղւոյս ազգ. գերեզմանատունը առաջնորդուեցաւ ուր հուսկ Հոգւոցն արտասանեց Նախագահ Սրբազանը: Ցուղարկաւորք թէ գերեզմանատան մէջ և եթէ տունը յայտնեցին իրենց ցաւակցութիւնները վշտահար հօրը:

ՍՏԱՑԱՆՔ Դուլթեան գործակալութեան «Փնջիկ»ը, ընթերցանութեան գիրք, յատկացուած նաև փոքր տղոց բերանացի ուսման: Դուլթեան գործակալութեան այս հրատարակութիւնը եօթներորդ ապագրութեան կ'արժանանայ:

ՓՈՒՆՋԻ 19րդ թիւը հրատարակուեցաւ հետեւեալ շահեկան բովանդակութեամբ.— Մեր Առաջնորդները, Աբիկ Պարտիզակցի.— Ծնունդին է՛ն յարմար նուէրը (Աւետիսներուն) Ակիւլինէ.— Սէր, Գառնիկ Ս. Դուլթեան.— Կրթական և կրօնական գործը Նէնի-Շէհիրի

ՏԱՐԻԱ ԼԱՆԹԷԻ ՍԷՐԸ

ԳՐԵՑ՝ ՐԻՇԱՐ ՕՕՍ

ՃԻԶ.

XXIII.

Ձիկայի թաղումէն երեք օր վերջ Տարիա Հռոմ վերադարձաւ — ո՛չ թէ իր տունը Ավենտինի վրայ, այլ փոքրիկ պանդոկ մը Թրինիթա տէ Մօնթիի վրայ:

Սպիտակ տունը իր բոլոր գեղարուեստական գանձերով հարկ եղաւ աճուրդով ծախու հանել, որովհետև «Յաղթականուհի»ին անյաջողութենէն վերջ Տարիայի առնելիքտէրները բրտօրէն վճարում կը պահանջէին:

Ասմթուրայի կոմսը ընդունեց վերադարձողը և առաջնորդեց զայն դէպ ի պանդոկ, որուն մէջ սենեակներ բռնած էր նորա համար: Ամէնէն բարձր յարկին մէկ դարատափէն հեռաւոր ակնարկ մը արձակեց նէ Հռոմի վրայ մինչև Ալբայեան լեռնաշղթան, մինչև անդրագոյն ծովը: Հաւատարիմն Թեւը մտած՝ Տարիա մտաւ իր բնակութեան սենեակը, ուր սպիտակ դափնեվարդերու մէջ Ձիկայի պատկերը իրեն կը սպասէր, միակ բանը, որ կը մնար նորա իր ամբողջ հռոմական ստացուածքէն:

Ցետոյ երկուքը խօսեցան.

«Կը հաճի՞ք ձեր բարեկամին մեծ երջանկութիւն մը պարգեւել:»

«Ի՞նչ երջանկութիւն կրնամ պարգեւել — ինչպէս մարդասիրաբար կ'անուանէք:»

«Պատիւ ըրէ՛ք ինծի անո՛վ որ թոյլ տաք ինծի կարգադրելու ձեր գործերը:»

«Հրահանգ տուած եմ փաստաբանիս ծախու հանել իմ բովանդակ գոյքերս: Ծովեզերեայ վիլլան միայն կը փափաքիմ պահել կարճ ժամանակի մը համար... Որչափ գեղեցկօրէն յարդարած էք հոս ամէն բան ինծի համար: Այսքան գեղեցկօրէն բնակած չէի, որովհետև երբեք զգացած չեմ ա՛յսքան գեղեցիկ մարդասիրութիւն:»

Ձեռքը անոր երկնցուց, զոր ան, խիստ յուզում մը զսպելով, համբուրեց պատկառանքով: Ցետոյ գոչեց.

«Անկարելի է, պիտի չկրնաք տարհամզել զիս որ յարաբերութեան չմտնեմ ձեր փաստաբանին հետ:»

Տարիա մերժեց.

«Որպէս թէ աւելի լաւ, աւելի մեծ բան մը չունենաք ընելու:»

«Ինծի համար չկայ աւելի լաւ բան քան օժանդակել ձեզի:»

«Ձեր օրինագիծը Խորհրդարանին մէջ երբ վիճաբանութեան պիտի դրուի:»

«Ցառաջիկայ աշունէն առաջ ոչ: Ուստի կը տեսնէք որ ժամանակ ունիմ կեանքիս ամենալաւ բանը ընելու... Ո և է ծրագիր ունի՞ք դուք:»

«Կը խորհիմ ապրիլ դեռ — գոնէ ժամանակ մը ևս:»

«Ինչպէս կ'ուզէք ապրիլ:»

«Նստէ՛ք քովս և երեսս նայեցէ՛ք... Պէտք է աչքերուս մէջ նայիք:»

Այնպէս ըրաւ, չգիտնալով թէ ինչո՞ւ համար նէ իր ըսելիքին առթիւ կ'ուզէր որ աչքերուն մէջ նայի, և հարցուց.

«Կ'երեւի թէ կրկին ներկայացնել կ'ուզէք «Յաղթականուհի»ն:»

«Այո՛, գործը պէտք է լուռի, պէտք է դատաստան ըլլայ անոր մասին, թէ՛ հանրութենէն և թէ քննադատութեան կողմէ:»

Կոմսը գոչեց.

«Այս հանրութեան կողմէ:»

«Երկրորդ անգամ վիշտ պիտի չպատճառէ ինծի:»

Այն բիրկուած հանրութեան վրայ Տարիայի յայտարարութիւնը ա՛յս էր միայն, և ըրաւ ա՛յնպիսի պարզմտութեամբ, ա՛յնպիսի վեհութեամբ որ կոմսը ոտք ելաւ, նորա քովէն անցաւ, պատուհանին առջև գնաց և ի՛նքզինքը զսպելու համար ամէն ճիգ ըրաւ: Ակնարկները արձակելով դէպ հեռու, Յանիկուլոսի յարգալար բարձունքներէն տուն մը ճաճանչեց իրեն. կոմսուհիին որբանոցը:

Տարիայի բառերը հոգիին մէջ, շարունակ ա՛յս կողմը կը սեւեռէր... Երբ կրկին բարեկամուհիին դարձաւ, իր դիմագիծները անհուն արտայայտութիւն մը առած էին:

«Ի՞նչ ունիք:»

«Ամէն բանի վրայ պէտք է մտածեմ:»

«Ըսէ՛ք ինծի:»

«Մտածեցի որ արդարև եկած է ժամանակը ինծի համար իմ կեանքիս անուանեալ մեծ գործը կատարելու: Հիմա սակայն ձեր վրայ խօսինք:»

Դարձեալ ինքզինքը ժողվեց, նորէն նայեցաւ նորա աչքերուն մէջ, դարձեալ կարդաց նորա հոգիին մէջ:

«Օրերան անգամ մը ևս պիտի ներկայացնեմ: Թերևս երրորդ անգամ մըն ալ: Հռոմցիք զայն լսելէ վերջ միայն կրնան դատել: Հռոմէ վերջ Ֆիրենցա, Միլան, Վենետիկ: Երէկ հեռագրեցի բոլոր այդ քաղաքները, և ամէնքն ալ կ'ուզեն օրերան մտիկ ընել, հակառակ ա՛յն առաջին ապերջանիկ իրիկուան... Պիտի հասկնան թէ պարտաւոր եմ այդ գործին, երեսի վրայ չձգել զայն:»

«Պարտաւո՞ր:»

«Բառին ամենաբարձր իմաստով: Թերևս ամէն իմաստով:»

«Երեսս նայեցէ՛ք սակայն... Աչքերուս:»

«Ա՛լ չէք ուզեր զայն կրկին տեսնել:»

Նորա տխուր աչքերը կ'ըսէին անոր, «Ո՛չ, ո՛չ»: Նորա խանդաղուած դէմքն ալ նո՛յնը կ'ըսէր անոր, նորա դողդոջ բերանն ալ, «ո՛չ ևս, ո՛չ ևս»:

Երկար միջոցէ մը վերջ միայն կոմսը կրցաւ կրկին խօսիլ.

«Վե՞րջը ո՛ւր պիտի յանգի:»

«Կը ցուցնեմ անոր իր հետեւելիք ճամբան: Նա ա՛յն ճամբէն պիտի երթայ:»

«Իր «Իշխանուհի»ն ալ պիտի ներկայացնե՞ք:»

«Ձեր աջակցութեամբ»

Կոմսը նորէն վեր ցատկեց: Այս անգամ չհասկցաւ նորա միտքը, ի զուր ջանաց հասկնալ զայն:

«Ես պիտի օգնեմ ձեզի, ե՛ս: Այդ մարդուն համար... Թողուցի որ այս մարդը ձեզ քայքայէ, և հիմա բնա՜ պիտի չներեմ ինծի որ ասիկա դարձեալ պատահի:»

«Ինչպէս պիտի արգիլէք:»

(Շարունակելի)

մէջ.— Կաղանդ և Ծնունդ, Արժենակ Գարանֆիլեան.— Հայ Մամուլը Փունջի հանդէպ.— Հրդեհ Կիրասոնի հայ եկեղեցւոյ մէջ.— Թաւշանճեան տան վերակազմութիւնը.— Կարնոյ շուրջ։

Հասցէ՝ Կ. Պոլիս, Պալըգ Բազար, Նաֆաա խան, Թիւ 16։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ. — Հոգաբարձութիւնը շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Գէօզթէփէի բնակիչ Մանիսալեան եղբարք ըստ իրենց բարի սովորութեան հաճած են 20 անգլիական ոսկի նուիրել ի յիշատակ իրենց հանգ. հօր Յովհաննէս էֆ. Մանիսալեանի անոր անուան տարեդարձին առթիւ։

*** Հանգուցեալ Սիննքերիմ էֆ. Մանուկեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուէրներն եղած են Հիւանդանոցիս. Կիւլպէնկեան եղբարք 540, Այրի Տիկին Եղիսաբէթ Թէքէեան և զաւակունք 216 ղրուշ։

*** Հանգուցեալ Սիննքերիմ էֆ. Մանուկեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 5 օսմ. ոսկի նուիրած է Հիւանդանոցիս Գառնիկ էֆ. Ց. Մանուկեան։

ԱԶԳ.—Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը՝ ըստ հրաւէրի Թաղ. Խորհրդոյ՝ հանդերձեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել յառաջիկայ կիրակի առաւօտ, 20 Յնվ. Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ մէջ, ի յիշատակ Ննջեցելոց Ս. Եկեղեցւոյս հիմնադրաց, բարերարաց և աշխատաւորաց և բանին կենաց քարոզութեամբ մխիթարել բարեպաշտ ժողովուրդը։

Սկզբնաւորութիւն ժամերգութեանց ժամ 2 (Ը. Թ.) Սկզբնաւորութիւն Ս. Պատարագի ժամ 4.30 (Ը. Թ.)

ԻԶՄԻՐԻ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ՎԵՐԱՇԻՆՈՒԹԵԱՆ 30ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

Իզմիրի Ազգ. Հիւանդանոցին վերաշինութեան 30րդ տարեդարձը մեծ շքով տօնուեցաւ անցեալ կիրակի, հաստատութեան մէջ, ուր առատն կանուխէն երկսեռ խուռն բազմութիւն մը փութացած էր արդէն։

Առաջնորդ Սրբազանին անձնական տկարութեան պատճառով, Տ. Ղեւոնդ քհնյ. Ծաղիկեան մատոյց պատարագը, որուն ներկայ գտնուեցաւ սակայն Սրբազան Առաջնորդը, օրուան տօնին առթիւ հակիրճ քարոզով մըն ալ մխիթարելով ժողովուրդը։

Պատարագի աւարտումէն ետք, հանդիսաւոր հոգեհանգստեան պաշտօն տեղի ունեցաւ Ն. Սրբազնութեան նախագահութեամբ, հաստատութեան բակին մէջ հանգչող և Հիւանդանոցի բարերար Սպարթալեան Յակոբ և Յովհաննէս էֆ.ներու ծաղկեպսակներով զարդարուած շիրիմներուն վրայ, ի ներկայութեան ժողովրդային խուռն բազմութեան, որուն մէջ կը նշմարուէին Երուանդ էֆ. Սպարթալեան, Թաղ. Ժողովոյ ատենապետ Բերովբէ էֆ. Թոփալեան, անդամ Կարապետ էֆ. Պալապանեան, Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան անդամները՝ Ցարութիւն էֆ. Պահարեան, Գրիգոր էֆ. Բարսեղեան, Գէորգ էֆ. Մոստիչեան, հաստատութեան բժշկական մարմինէն Տօքթ. Ծանէլի, տեսուչ Մաղաք էֆ. Մինասեան և ուրիշ ծանօթ ազգայիններ, ինչպէս Ստեփան էֆ. Գէորգեան և Գասպարեան էֆ.։

Հոգեհանգստեան պաշտօնէն ետքը, նախագահ Սրբազանը պահ մը հանգիստ առաւ հաստատութեան հիւրասրահին մէջ, ուրկէ վերջ նախագահեց բակին մէջ սարքուած տարեդարձի հանդէսին, որ սկսաւ ճիշդ ժամը 10ուկէսին երգեցողով, ուրկէ յետոյ Համբարձում էֆ. Պէրպէրեան Թուրքերէն ուղերձ մը կարդաց բեմէն։ Ուղերձը վերջացաւ վեհ. Կայսեր արեւշատութեան համար սրտագին մաղթանքներով, ներկաներուն բուռն ծափահարութիւններուն մէջ։

Երգերու մէջ ընդմիջուած՝ ճառեր արտասանեցին փոխն ի փոխ՝ Գիշերօթիկ վարժարանին սաները։

Ետքը նախագահ Սրբազանը իմաստալից բանախօսութիւն մը ըրաւ այս մարդասիրական հաստատութեան վրայ, որուն 30րդ տարեդարձի այս հանդէսը անգամ մըն ալ կը կապէր ժողովուրդը՝ անոր հանգուցեալ բարերարներու հոգիներուն հետ։

Ն. Սրբազնութիւն վերջացուց իր բանախօսութիւնը աղօթելով Սպարթալեան բարերարներու հոգիներուն համար, ինչպէս նաեւ շնորհակալութիւններով անոնց շառաւիղներուն, որոնք իրենց խնամքը չեն պակսեցներ մինչեւ։

Հանդէսէն ետք, երբ հանդիսականները ցրուեցան, Առաջնորդ Սրբազան Հայրը նախագահեց հաստատութեան մէջ սարքուած համեստ սեղանի մը, որուն մասնակցեցան նաեւ հոգաբարձութիւնը, տեսչութիւնը և բժշկական մարմինէն Տօքթ. Ծանէլի։

ՔԻՉ ՄԸՆ ԱԼ ՏԵՍԱԿՑԻՆՔ «ԼՈՅՍ»Ի ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ ՀԵՏ

Հիմայ որ ԼՈՅՍի երրորդ թիւը հրատարակուեցաւ և վաղն ալ չորրորդ թիւը հրապարակ կ՚ելլէ, ա՛լ կ՚ենանք լայնածաւալ խօսիլ մեր ընթերցողներուն, փոխադարձաբար պարզելով ԼՈՅՍի յառաջդիմութեան ու զարգացման անհրաժեշտ եղած զոհողութիւնները։

Ամէնէն դժուարահաճներն անգամ խոստովանեցան թէ մեր հրատարակած գրական և գեղարուեստական ԼՈՅՍը ճշմարտապէս միակն է իր տեսակին մէջ։ Շատեր նոյն իսկ անչափ խանդավառուեցան որ, չկրնալով համեմատութիւն գտնել թերթին 40 փարայի գինին և անոր խնամուած բովանդակութեանը, ընտիր թուղթին, մաքուր տպագրութեան, բազմաթիւ պատկերներուն, նորակերտ զարդանկարներուն միջեւ, պահ մը անհաշիւ ձեռնարկ մը նկատեցին, և սկսան թերահաւատիլ անոր տեւականութեան վրայ։ Ասանկ մտածողները սակայն անիրաւ չեն։ ԼՈՅՍ իր արժէքին հազիւ կէս գինովը կը ծախուի։ Բայց խնդիրը հոն է որ Մանզումէի վարչութիւնը իր ստանձնած գործերը բնաւ կէս ճամբան ձգելու տկարութիւնը չունի. և հանրութիւնը, նախորդ փորձերու վրայ հիմնուելով, բացարձակապէս վստահ է այս մասին. եթէ նոյն իսկ թերահաւատներ ալ կան, անոնք ալ պէտք է վստահ ըլլան։

Իրաւ է որ ԼՈՅՍ մեծ ծախքով կը հրատարակուի, բայց պէտք չէ մոռնալ որ նոյն համեմատութեամբ ալ սպառում ունի, ինչ որ կը փոխարինէ իրեն համար եղած ամէն զոհողութիւն։

Կը մնայ ԼՈՅՍը ա՛լ աւելի ճոխացնելու և զայն գեղարուեստական տիպար բարձրութեան մը հասցնելու խնդիրը։

Անհասեցնելի այս կէտն է զոր կ՚արժէ ուշադրութեան առնել։

ԼՈՅՍը եթէ հիմակուան սպառման կէսին չափ ալ աւելի սպառի, այն ատեն շատ դիւրին կ՚ըլլայ զայն եւրոպական գեղարուեստական հրատարակութեան մը աստիճանին բարձրացնելը, աւելցնելով նաեւ անոր էջերը։ Եւ ասիկա դժուար բան մը չէ։ Բաւական է որ մեր նորահաս օրիորդներն ու երիտասարդները, ինչպէս նաեւ տանտիկիններն ու գործի մարդիկ բարեկամեցողութիւն մը ցոյց տան ԼՈՅՍին հանդէպ, որ ո՛չ միայն մտաւոր լոյսը ըլլալու սահմանուած է անոնց, այլ եւ աշխարհիկ ճաշակի նրբացման ալ սատարը պիտի ըլլայ մեծապէս, ինչ որ ամէնէն աւելի փնտռուած յատկութիւնն է ներկայ քաղաքակիրթ դարուս մէջ։ Այցելութեան գացող տիկիններուն համար ժամանցի ինչ հաճելի նիւթ կը հայթայթէ ԼՈՅՍԸ. որչա՜փ սնոտի բամբասանքներ և անհանդուրժելի լըռութիւններ կը ջախջախուին անոր սքանչելի նկարներուն առջեւ։ Նշանածը ամէն շաբթու թող ԼՈՅՍ մը տանի իր խօսեցեալին, և ահա գլուխ գլխի տեսակցութեան եզական առիթ մը որ միեւնոյն ժամանակ կրնայ օրիորդին շաբաթ մը ամբողջ ընթերցանութեան նիւթ հայթայթել և զգալի չընել նշանածին բացակայութիւնը։

Այս թելադրութիւնները կ՚ընենք ոչ թէ մեր թերթը ծախելու համար միայն, այլ մանաւանդ անոր համար որ Լոյսի արագ ծաւալումովը թէ՛ հանրութիւնը միջոց ունենայ միտքն ու ճաշակը մշակելու, և թէ մենք՝ քաջալերուինք այս գրական և գեղարուեստական ձեռնարկը տիպար կատարելութեան մը հասցնելու համար։

* * *

Լոյսի չորրորդ թիւին բովանդակութիւնը պիտի հրատարակենք մեր վաղուան թիւով։ Մինակ սաչափը կը կանխենք ըսել թէ այս թուով ալ կու տանք ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՄԵԾԱԴԻՐ ԹԱՊԼՕ մը ուր դեռատի և շնորհալի օրիորդ մը կը փայփայէ իր թօնպուլիկ կատուն։ Այս նկարին բնագիրը որ եւրոպական հանճարի մը արտադրութիւնն է, 85000 ֆրանքի վարձատրութեան մը արժանացած է գեղարուեստական կաճառի մը կողմէ։ Բնականաբար Լոյսի այս թիւը կը պարունակէ նաեւ իր սովորական պատկերներն ալ, ա՛լ աւելի հետաքրքրական ու բազմաթիւ։

* * *

ՀԱՒԱՔԱԾՈՅ ՊԱՀՈՂՆԵՐՈՒՆ

Ինչպէս ժամանակին գրած էինք, Լոյսի առաջին թիւին երկրորդ տպագրութիւնը հրատարակուած է արդէն։ Երկրորդ, երրորդ և չորրորդ թիւերն ալ նոյն համեմատութեամբ տպած ենք։ Հետեւաբար անոր առաջին թիւէն հաւաքածոյ կազմել ուզողներ կրնան դիմել խմբագրատունս կամ լրագրավաճառներուն և սովորական գինով ստանալ զանոնք։

* * *

«ԼՈՅՍ»Ը ԿԱՆԽԻԿ Է

Հարկ կը զգանք շեշտելու թէ ԼՈՅՍը բացարձակապէս կանխիկ է թէ՛ մայրաքաղաքիս և թէ՛ գաւառներու համար։ Հետեւաբար աւելորդ է սովորական բանաձեւերով կրկնել թէ «թերթերուն առաքումը սկսեցէ՛ք, մենք անմիջապէս դրամը կը հասցնենք», կամ «այս շաբթու փոխգիր չգտայ», կամ «վերջին պահուն մանտա-բօսթին կիշէն գոցուած էր», կամ «հաճեցէք թիւ մը ղրկել և հաղորդել թէ քանի ղրշ. է բաժնեգինը»։ Ասոնց ոչ մէկը արժէք ունի ԼՈՅՍի համար, որ դրամով միայն կը փոխարինուի։

Բաժնեգինն է՝ Կ. Պոլսոյ համար երկու քուէս արծաթ մէճիտ, գաւառներու համար՝ երեք արծաթ մէճիտ։ Կարելի է ղրկել մանտաբօսթով կամ փօսթայի փուլով՝ վաթսուն համար 60 ղրշ.ի հաշուով։

ԵՐԿՈՒ ԵՐԵՍՈՎ ՄԱՐԴԸ

Ո՞վ է երկու Երեսով Մարդը։

Ապահովաբար Երուանդ Թօլայեանը, Մանզումէի Կավռօշը, որ որչափ երգիծաբան, նո՛յնչափ կատակերգակ է, խմբագիր ու դերասան, միանգամայն դերասան ու խմբագիր միասին։

Հանրութիւնը այս կիրակի օր վերջնականապէս պիտի ցրուէ այն նախապաշարումը թէ մտքի մշակները չեն քաջալերուիր մեր մէջ. Ասիկա չաջողուածներուն մէկ յանկերգն է։ Թօլայեանի, ինչպէս գրութիւնները, նոյնպէս ալ ներկայացումները միշտ արտակարգ ընդունելութեան մը արժանացած են հանրութեան կողմէ։ Անցած տարի «ի պատիւ» իրեն տրուած ներկայացումին պահուն շատեր դրամը ձեռքերնին սեղմելով տխուր և յուսահատ ետ կը դառնային, մինչ ներսը թատերասէրները կը մարէին խնդալէ՝ Կավռօշի մտմտուքներուն։

Այս կիրակի օրուան ներկայացումը, որ դարձեալ ի պատիւ «Կավռօշ»ի կը տրուի, Բերա, Վարիէթէի թատրոնը, պիտի սկսի ժամը ճիշդ 8ին, և տոմսակներուն հիմակուան սպառումին նայելով՝ դարձեալ յետամնացներուն համար դժուար պիտի ըլլայ տեղ հայթայթել։ Անոնք որ չեն ուզեր զրկուիլ այս գեղարուեստական վայելքէն, անոնք որ կը սիրեն Թատրոնը, Ծիծաղը, Երգը և Նուագը, թո՛ղ չսպասեն կիրակի օրուան, այսօրուընէ թո՛ղ փութան գնել տոմսակնին... Յիմար Կոյսերուն վիճակակից չըլլալու համար։

ՏԻՒՐԱՆ ՏԻՒՐԱՆ
ՁԵՐ ՏԻԿՆԻՆ ՀԵՏ ՄԻ՛ ԿՌՈՒԻՔ
ՏԻԿԻՆ ՄԻՆԵՕՆ ՎԵՐԺԻՆԻ
ՏԻԿԻՆ ՇԱՐԼՕՏԻ
Փ. ՇԱՐԼՕՏԻ
3½ ՏԱՐՈՒԻ ԵՐԳԻՉ ՄԸ
ԵՒ
ՍԻՆԱՆԵԱՆ
Բեմադրին՝ 5 ղրուշ
Ներկայացումին օրը միայն կը ծախուի

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԵՒ ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Société de Bienfaisance Dalmate

Տալմադական բարեգործական ընկերութիւնը՝ վաղը, շաբաթ գիշեր Թեւթօնիայի սրահին մէջ ժամը 9½ին (Ը. Ե.) պիտի տայ իր տարեկան թատերական և երաժշտական պարահանդէսը՝ ի նպաստ իր հաստատութեան։ Յայտագիրը խիստ ճոխ է։ Նուագահանդէսի մասին մէջ նշանաւոր թաւջութակահար Պ. Սթանօ պիտի զարնէ Լէօնգավալլօէն Sérénade մը եւ Բօբբէրէն Mazurka մը։ Օր. Նէլլի Տիւպուլ պիտի երգէ Ա. Թօմայէն Ամառնային գիշերի մը երազը և Ֆօրին Ողորմութիւնը։ Նուագահանդէսի մասին պիտի յաջորդէ մէկ արարով զաւեշտ մը գործի մարդ մը ուրկէ ետք սուարէ մը։ Գին անձնական 30 ղրշ.։ Երեք հոգինոց ընտանիքի համար 60 ղրշ.։

ՓԱՐԻԶԻ ՊՈՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

30 Յունվար 1908

Ֆրանսական 3%	96.32
Օսմանեան Միացեալ բաց.	96.65
» » գոց.	96.55
Երկաթուղի	181.50
Պանք Օթթօման	710.—
Պալիա Քարա Այտըն	436.—
Թրամվայ	50.25
Րիօ Թինթօ	1670.

ՆԵՐՔԻՆ

ՊԱՇՏՕՆ.— Եէմէնի նահանգին կրթական Տնօրէն անուանուեցաւ Սվազի Իտատիէ վարժարանին Տնօրէն Ահմէտ Րաշիտ էֆ.։

ՊԱՇՏՕՆԱՆՇԱՆ.— Երրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Երուսաղէմի գերմանական հիւպատոս Մ. Լէվիտօթի, Պոլսոյ դեսպանատան Գ. Թարգման Մ. Շօէնպէրկի և Դ. Թարգման Մ. Անտէրսի։

ՔԱՂԴԷԱՑԻՆԵՐՈՒ Պատր. փոխանորդ Տ. Եուսուֆ Ղարիպ, առջի օր ԲերաՊատրիարքարանին մէջ գոհաբանական աղօթքներ կարդաց Բարձր. Սամիէ իշխանուհիին ծննդեան առթիւ և հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ ըրաւ վեհ. Կայսեր համար։

ԻՍԼԱՄ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐԸ.— Ատանայէն կը հեռագրուի թէ վերջերս հոն ժամանող 200 ընտանիք Իսլամ գաղթականները զետեղուած են Գօզանի (Սիս) շրջակայքը մասնաւորաբար կառուցուած տուներուն մէջ։ Եզներ ալ բաժնուեցան, որպէս զի մշակեն անոնց շնորհուած հողերը։

ՇՈՒԷՏԻ դեսպանատունը ծանոյց արտաքին գործոց նախարարութեան թէ մասնաւոր պատուիրակութիւն մը մօտերս Պոլիս պիտի գայ՝ պաշտօնապէս ծանուցանելու Շուէտի Կիւստաւ Ե. թագաւորին գահակալութիւնը։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.—Յայտնի է թէ սնանկութեան պարագային Առեւտր. դատարաններու կողմէ, երկու կամ երեք սէնտիք կ՚ընտրուին։ Այս սէնտիքներէն շատերը փաստաբաններ կ՚ըլլան որոնց մէջ երեք կամ հինգ մասաներու սէնտիք եղողներ ալ կ՚ըլլան երբեմն։ Այս վիճակը պատճառ կ՚ըլլայ որ միայնուն սէնտիքներու ընտրութեան ատեն փոխանորդներու միջեւ անհամաձայնութիւններ ծագին։ Դատական նախարարութիւնը նկատի առնելով այս պարագան, շրջաբերական մը ղրկած է բոլոր առեւտրական դատարաններուն որ Հուգուգի գործոց Տնօրէնութենէն մասնաւոր արտօնութիւն առած և վկայական ունեցող փաստաբաններու մէկ ցանկը պատրաստուի և յետոյ սնանկութեանց պահուն այդ ցանկին վրայէն կարգով կատարուի սէնտիքներու ընտրութիւնը և ցանկէն դուրս ո և է մէկը սէնտիք չընտրուի։

*** Դատական նախարարութիւնը ծանոյց նաեւ առեւտրական դատարաններուն թէ սնանկութեան պարագային մասայի վարձք անունով առնուող 5 ոսկին այսուհետեւ դատարանի սնտուկին յանձնուելով, սնանկութեան վերաբերեալ ծանուցումներու վարձքը այդ դրամէն հատուցուի, և եթէ դրամը աւելնայ, սնանկին վերադարձուի։

ՊԵՍՏԱԿԱՆ Խորհուրդին նախագահ Հասան Ֆեհմի փաշա հիւանդ ըլլալով առջի օր չկրցաւ ներկայ գտնուիլ Նախարարաց Խորհուրդին։

ԱՐՏԱՔԻՆ գործոց նախարարութեան արձանագրութեանց դիւանին Տնօրէնի Ա. օգնական անուանուեցաւ օգնականներէն Աթըֆ պէյ, և Բ. օգնական՝ Սայիտ պէյ։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ 40 թիւ շոգենաւը հիմնական նորոգութիւններ կրեց. կաթսան փոխուեցաւ և ելեքտրական լոյս հաստատուեցաւ։ Ծախք եղաւ 4000 ոսկի։ Պիտի սկսի բանիլ Վոսփորի գիծին վրայ։

ԴԱՏԱՍՏԱՆԻ ենթարկուեցան Էրէյլիի (Գաստեմունի) Նահիյ և նախագահ ատեանին նախագահ Թէվֆիք, դատարանին անդամ Մուսա և Իլիա ու Ա. քարտուղար Հասան էֆ.ները որոնք իրենց պաշտօնին մէջ զեղծանած էին։

ՏՐԱՊԶՈՆԻ կուսակալութիւնը նահանգին մէջ արտադրուած ծխախոտներէն օխա գլուխ 2 փարայի տուրք պիտի առնէ, Արհեստից վարժարանին ի նպաստ։

ԹՐԱՄՈՒԷՅ ԵՒ ԹԻՒՆԷԼ.— Պոլսոյ Թրամուէյներու Ընկերութեան ժողովը առջի օր գումարուեցաւ Ընկերութեան կեդրոնատեղին՝ Ղալաթիա։ Առեւտրական և հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան կողմէ ներկայ էր առեւտրական Տնօրէն Սուպհի պէյ։ Ներկայ էին նաեւ Ընկերութեան 15,074 բաժնեթուղթերէն 14,984ը ունեցող 49 հոգի։ Տոյչէ Օրիէնդ Պանք ունի 1319 և Մ. Վասիլոպուլօս ալ 710 բաժնեթուղթ, որով այդ Պանքային Տնօրէն Մ. Պաչրան ու Մ. Վասիլոպուլօս հաշուեքննիչ կարգուեցան։ Թրամուէյի Ընկերութեան ընդհանուր Տնօրէն Մ. Բէրտէքարիս կարդաց վարչական Խորհուրդին տեղեկագիրը, որ նախ երախտագիտութեամբ կը ծանուցանէր թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած էր անցեալ 1906 դեկտեմբեր 31ին վերանորոգել Թրամուէյի Ընկերութեան մենաշնորհը. նաեւ թէ Բերա-Ղալաթիա Թիւնէլին մենաշնորհը Պոլսոյ Թրամուէյներու Ընկերութեան փոխանցելու համար համաձայնութիւն մը գոյացած է երկու Ընկերութեանց միջեւ և թէ Թիւնէլի Ընկերութեան բաժնետէրերու ժողովը Լոնտոնի մէջ 1908 յունվար 18ին գումարուելով, հաւանած էր այդ համաձայնութեան։ Թիւնէլին մենաշնորհը 1904ին 75 տարի եւս երկարած է։ Թիւնէլը իր բոլոր շէնքերովը, վակոններովը և այլն 95,000 անգլիական ոսկիի պիտի գնուի՝ Թրամուէյի Ընկերութեան հարիւրին հինգ տոկոսաւոր պարտաթուղթերով, որոնք մասամբ ճարներով պիտի հատուցուին մենաշնորհի տեւողութեան միջոցին։ Փոխանցման գործողութեան համար և այդ առթիւ ըլլալիք ուրիշ ծախքերը Թրամուէյի Ընկերութեան պիտի պատկանին։ Թիւնէլին տարեկան զուտ հասոյթը, շահագործման ծախքերը զեղչուելէ ետքը, 5,300 ոսկի է, որով նոյն իսկ այդ գումարը չաւելնայ ալ, դարձեալ բաւական է գնման իբրեւ փոխարժէք ընդունուած դրամագլուխին տոկոսներուն հատուցմանը։ Թիւնէլին վակոնները քաշող մեքենային գտնուած շէնքը իր հիմակուան գինով պիտի վարձուի Թրամուէյի Ընկերութեան կողմէ։ Տեղեկագիրը կը յարէ թէ Թրամուէյի Ընկերութիւնը յանձն կ՚առնէ իր ծառայութեան մէջ գործածել Թիւնէլին հիմակուան պաշտօնեաները, ո՛րքան ատեն որ ձեռնհասութիւն ցոյց տան իրենց պարտականութեանց կիրառմանը մէջ, նաեւ պիտի հատուցանէ Թիւնէլի նախորդ տնօրէնին յատկացուած հանգստեան թոշակը, ինչպէս նաեւ ըստ առաջնոյն պիտի շարունակէ Թիւնէլի պաշտօնեաներուն հանգստեան կոչուելուն և հիւանդութեան պարագային դրամական աջակցութիւն մը ընելու սահմանուած դրամագլուխը։ Թիւնէլի Ընկերութեան կողմէ, մենաշնորհի պայմանագրին տրամադրութեանց համաձայն, կայս. կառավարութեան անունով աւանդ թողուած 3000 ոսկին Թրամուէյի Ընկերութեան կողմէ Թիւնէլի Ընկերութեան պիտի հատուցուի, որով այդ գումարը Թրամուէյի Ընկերութեան պիտի պատկանի։ Թրամուէյի վարչական Խորհուրդը արտօնութիւն կը խնդրէ 500,000 ոսկիի երկարատեւ պայմանաժամով փոխառութիւն մը կնքել, 1898ի և 1904ի գումարուած բաժնետէրերու ժողովին կողմէ ընդունուած ծրագիրները գործադրելու և Թիւնէլին գնման առթիւ ըլլալիք ծախքերը հոգալու համար։ Բաժնետէրերու ժողովը, տեղեկագրին ընթերցումէն ետքը, խորհրդակցութիւն կատարելով ընդունեց տեղեկագրին յայտարարութիւնները և սա որոշումները տուաւ. Ա. Ընդունեց Թիւնէլի մենաշնորհին՝ Պոլսոյ Թրամվէյի Ընկերութեան փոխանցումը՝ տեղեկագրին մէջ յիշուած պայմաններուն համաձայն։ Բ. Ընդունեց որ փոխանցումը ընդունուելուն իբր հետեւանք՝ Թիւնէլի մենաշնորհի պայմանագրին, յանձնառութեանց գրին և մենաշնորհի միւս պաշտօնաթուղթերուն մէջ յիշուած պայմաններու համաձայն՝ Թիւնէլը շահագործել յանձն առնուի՝ հանդէպ կայս. կառավարութեան։ Գ. Ժողովը արտօնութիւն տուաւ Վարչական Խորհուրդին որ՝ Ա. որոշման և 1898ին ու 1904ին գումարուած ժողովներու մէջ տրուած որոշմանց հետեւանքով Պոլսոյ Թրամվէյի Օսմ. ընկերութեան անուան երկար պայմանաժամով պարտաթուղթեր հրապարակ հանելու եղանակով և ամէնէն շահաւէտ միջոցով 500,000 Օսմ. ոսկիի փոխառութիւն մը կնքէ՝ Ընկերութեան կանոնագրին 7րդ յօդուածին մէջ յիշուած պայմաններուն համաձայն, Ընկերութեան պէտքերուն ծախսուելու համար։ Դ. Ժողովը կատարեալ իրաւասութիւն կուտայ Վարչական Խորհուրդին մէկ կամ մէկ քանի անդամները, կամ ընտրելիք ո և է մէկ անձը փոխանորդ կարգելու պայմանով՝ թէ՛ Թիւնէլի փոխանցմանց թէ փոխառութեան կնքման, թէ՛ ամէն կարգի գործառնութեանց կատարման ու ծախքերու հատուցման թուղթերը ստորագրելու։ Այս որոշումները տրուեցան միաձայնութեամբ։

ԿԱԼՈՒԱԾԱՏՈՒՐՔԸ.— Պետական պաշտօնեաները երբ Պոլսոյ կալուածատուրքէ պարտք ունենան, անոնց պարտքը վար պիտի դրուի առաջին ամսաթոշակներէն, և հարկահաւաքին միջոցաւ պատկանեալ թաղապետութեան ելմտական դիւանի սնտուկին պիտի յանձնուի։ Այս որոշումը հաղորդուեցաւ պէտք եղած տեղերը։ Քաղաքապետութիւնը վերոյիշեալ պաշտօնեաներուն և իրենց պարտքին մէկ ցանկը ղրկեց պատկանեալ պաշտօնատուններ։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.— Առեւտրական դատարանը սնանկ հռչակեց Կէտիկ Փաշա բնակող կաշիի ու մորթի վաճառական Միհրան Էսաեանը։ Դատարանին անդամ Եանքօ էֆ. ժիւժ գոմիսէր կարգուած է և փաստաբան Եուսուֆ Քէմալ պէյ ալ առժամեայ սէնտիք։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.— Այս գիշեր ժամը 4ին հրդեհ ծագեցաւ Գօճա-Մուսթաֆա Փաշայի կողմը հալաճ Ահմէտ աղայի վարձքով բնակած փայտաշէն բնակարանէն, որ միայն այրեցաւ ամբողջովին։ Տունեցինները հիւր գացած էին կրակարանը բաց ձգած, որմէ կայծ մը ցատքելով բռնկած էր բազմոցը։

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ.—Պատժական Բ. ատեանը երկու ոսկի տուգանքի դատապարտեց Ֆաթիհ բնակող Հաճի Ահմէտ անուն անձը որ Միւքերրէմ անուն աղու մը վնասուած ոտքը դարմանելու համար խիւս ու պատրոյգ դրած էր, և այսպէս ա՛լ աւելի սաստկացուցած էր հիւանդութիւնը։

ԸՆԿՂՄԱՆ.—Առջի օր, Վոսփորի նեղուցին բերանը ընկղմեցաւ չորս թօնօնոց առագաստանաւ մը որ քարիւղ բեռցած Պոլիս կուգար։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 29 Յնվր.—Խորհրդարանը այսօր բացուեցաւ սովորական հանդիսութեամբ և Էտուարտ Թագաւոր անձամբ կարդաց գահաճառը, որ կ՚ըսէ թէ Անգլիոյ յարաբերութիւնները բոլոր տէրութեանց հետ շատ աղէկ են։ Կը յիշէ անգլեռուս համաձայնութիւնը, որով երկու երկիրներուն շահերը Պարսկաստանի, Աֆղանստանի և Թիպէթի մէջ համաձայնութեան մէջ դրուեցան։ Գահաճառը վերջը կը յիշէ թէ անգլիական կառավարութիւնը ծովային մեծ տէրութեանց համաժողով մը պիտի գումարէ Լոնտոն, նաւային միջազգային ծրագիր մը պատրաստելու համար։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Կայսերական հրամանագիր մը արտօնեց 63 միլիոն Րուպլի ներքին փոխառութիւն մը կնքել 4% տոկոսով, քառամեայ պայմանաժամով և նոյն երաշխաւորութեններով որ տրուած էին 1903ին փոխառութեան համար։

— Արտաքին գործոց նախարար Մ. Բիշօն պիտի ընկերանայ Մ. Ֆալիէռի որ Յունիսին պիտի գայ այստեղ։

— Բորդ Արթուրի անձնատուութեան դատը այսօր շարունակուեցաւ։ Գնդապետ Վէչէրէնի վկայութիւնը ցարդ տրուած վկայութիւններէն աւելի աննպաստ եղաւ Զօր. Ստէօսէլի համար։

ՊԵՐԼԻՆ.— Վիլհէլմ կայսր հանգստեան կոչեց նաւային ընդհ. սպայակոյտի պետ ծովակալ Պիւշէլը, որուն յաջորդ կարգեց ծովակալ կոմս Պատիսին։

ՍՈՖԻԱ.— Նոր Դահլիճը կազմուեցաւ հետեւեալ կերպով.— Մ. Մալինօֆ վարչապետ և հանրօգուտ շինութեանց նախարար, Զօր. Բաբրիքօֆ՝ արտաքին գործոց նախարար, Մ. Դաքէվ՝ ներքին գործոց, Մ. Սալապաշէֆ ելեւմտից, Զօր. Նիքոլայէվ՝ պատերազմական, Մ. Լիաբչէվ՝ առեւտրական, Մ. Մուշանոֆ՝ կրթական նախարար։ Ինչպէս կ՚երեւի այս անուններէն, Նոր Դահլիճը կազմուած է Տէմօքրատ կուսակցութենէն։

ՀՌՈՄ.— Իտալիոյ կառավարութիւնը մտադիր է ռազմագիտական ճամբայ մը շինել Հռոմէն մինչեւ Ադրիական, օտար արշաւանքներու անցքերը փակելու համար։

ՓԱՐԻԶ.— Ֆրանսական կառավարութիւնը արտօնեց որ վախճանեալ Ռիշար կարտինալին համար շքեղ յուղարկաւորութիւն կատարուի, ինչպէս պիտի կատարուէր բաժանման օրէնքէն առաջ։

— Ծերակոյտի երիցագոյն անդամ Մ. Ֆայառ, ծերակուտական Տրօմի, այս առտու մեռաւ։ Ծնած էր 1816 Ապրիլ 2ին։

— Ուաշինկդընէն կը հեռագրուի թէ ֆրանքօամերիկեան դաշնագիրը կնքուեցաւ։ Նոր դաշնագրին համեմատ, ֆրանսական շամբանեան 20% նուազ մաքս պիտի վճարէ, և Ֆրանսա ալ փոխադարձաբար նուազագոյն մաքս պիտի առնէ Բորտօ Րիքոյի խահուէներէն և ուրիշ գաղթաբերքերէ, բաց ի շաքարէ ու ծխախոտէ։ Նոր դաշնագիրը պիտի սկսի գործադրուիլ Փետր. 1 շաբաթ օրուընէ։

ՔՐԻՍՏԻԱՆԻԱ.—Հաքոն Թագաւոր ծանոյց անգլիական արքայական ամոլին թէ մտադիր է Փետրուարի կիսուն այցելել իրեն և երեք օր հիւր մնալ։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ.— Մր. Կավին յիշատակագիր մը մատոյց Խորհրդարանին, այն անպատեհութեանց վրայ որ առաջ կուգան մեծահարուստ ամերիկացիներու՝ օտարներու հետ ամուսնութենէն։ Մր. Սապաթ առաջարկեց տուրք առնել այս ամուսնութիւններուն հետեւանքով տրուած օժիտներէն, որոնք դուրս կ՚ելլեն երկրէն։

ՄԱԼԻԹԷ ՆԷԶԱՐԷԹԸ ՃԷԼԻԼԷՍԻՆՏԷՆ

Միւլթէզիմին վէ քիւֆէլլարընըն տէյնը միրիլէրինէ մուգաբիլ տէմա տէօվլէթ նամընա պիթթէհֆիզ չէրաիթը մալիւմէ իլէ ֆիրուխթի մուգարրէր օլան էմվալը ղայրը մանգուլէտէն Այտըն վիլայէթի տախիլինտէ Գըրգ Աղաճ գազասընտա միւգայէտէթ չէգաբըլըրը մուգատտէմա իլան իթտիրիլմիշ օլան 35 գալէմ էմլաք ու արազինին չէհրը հալին 19ընճի ճումա էրթէսի կիւնիւ իհալէի գաթիյէսի իճրա գըլընմագ իւզրէ չէհրը մէզքիւրըն 10ընտա գարարտատէլէրի քէյֆիյէթ իթիլմէքլէ պուլունտա խիւզուզէ 5ոտէն նօգսան օլմամագ իւզրէ թալիպ օլանլարըն միւտտէթը մուհարրէրէ զարֆընտա մահալինէ վէ խաւսա Մալիյէ Խազինէի ճէլիլէսինէ Աչար վէ Րուսումաթ իտարէի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

17 Քեանունը Սանի 323

ԺԱՄԱՆԱԿԻ ԹԵՐԹՕՆԸ — 16 —

ԳՐԵՑ ՊԻԷՐ ՏԸՔՈՒՐՍԷԼ — ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ Գ. Ա. Ռ. Թ.

Արցունք Խմող Կինը

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

Ե.

ՄԱՅՐ ԵՒ ԱՂՋԻԿ

Մեկէն ի մէկ ոտքի ելաւ։ Աչքերը ընդլայնած՝ սեւեռած էին կէս մը գոց։ Ցանկարծ ճիչ մը Թռաւ բերնէն և վազելով սրահէն իր սենեակը նետուեցաւ։ Հոն, Էլիան շնչասպառ, կեցաւ սենեակին մէջտեղ ականջ տալով այդ անլսելի բաբախումին որ սարսռացուցած էր իր մարմնին բոլոր նեարդները։

Կը չարչարուէր այս անծանօթ զգացողութեան պատճառը հասկնալու համար։

Ցանկարծ մեռելական տժգունութիւն մը ստացաւ դէմքը։ Կեանքի սարսուռ մը գալարեց իր կողերը։

Կը հասկնար... ողջ արարած մը կը կրէր իր մէջ։ Իր գոյութեան նշանը կուտար։

Այն ատեն, խեղճ աղջիկը իր անկողնին քով ծունկի եկաւ, յուսահատութեան հեծկլտանքի մը մէջ մրմնջելով.

—Մա՛յր... մա՛յր պիտի ըլլամ...

Զ.

ՀԱՅՐԸ ԵՒ ՄԱՅՐԸ ԱՆԾԱՆՕԹ

Զարհուրելի յայտնութենէն զգետնուած, Էլիան երկար ատեն լացաւ։ Բիչ ատենէն սակայն ոտքի ելաւ կորովի և աննկուն։ Ռօշմօրի կոմսերուն վէս ժառանգորդուհին չէր կրնար գլխահակ՝ Թարշամած աչքերով անպատուութեան ենթարկուիլ։ Միակ ելք մը կար իրեն համար, իր յանցանքին պատիժ մը ըլլալով հանդերձ զայն ընդհանուրէն ծածկելու միջոց մը։

Այս ելքը մահն էր։

Անմիջական մահ մը, դեռ կասկածներ չյարուցած, և զիպուածական մահ մը, ոչ Թէ՞ կանխամտածուած։ Էլիան հանդարտութեամբ այդ մահուան կը սպասէր, առանց կեանքէն բաժնուելու վիշտ մը, կարծես Թէ ուրախութեամբ կ'ընդունէր զայն։ Դժխըմբեր յուսահատութիւն մը պաշարած էր զինքը։ Այս մարդուն ստորնութիւնը կեանքի ամէն գեղեցիկ մասերը կասկածելի դարձուցած էր աչքին։ Այս աշխարհին մէջ այլեւս միայն ստութիւն, նենգութիւն և խաաբրութիւն կը տեսնար։

Երբեմն իր արգանդին մէջ կը զգար պզտիկ էակին սարսռալը։ Բայց այս անհասելի երանութեան սարսուռը միայն կոչ մըն էր իր որոշումին համար։ Երկար ատենէ ի վեր անձնասպանութեան տեսակի մը վրայ կը մտածէր։ Որոշեց Թունաւորուիլ։

Բայց ո՞ւր գտնել այնքան զօրաւոր Թոյն մը խնայելու համար հոգեւարքի արհաւիրքը և վերջին տառապանքի տգեղութիւնները։

Լուսանկարչութեամբ զբաղելու պատրուակին տակ, Բարիզէն կրամ մը սիանիւր տը բօթասիոմ բերել տուաւ։

Գիտէր Թէ անմաքուր ըլլալով, այդ Թոյնը դժուարաւ իր մահացու արդիւնքները յառաջ պիտի բերէր։ Սակայն քիմիգիտական գիրքի մը մէջ կարդացած ըլլալով Թէ քիչ մը քացախ դնելով մէջը, սիանիւրը կը տարբաղադրուէր և սաստ սիանիտրիքը պիտի կրնար չանմիջահար մահ մը պատճառել, որուն կը բաղձար հոգւոյն։

Կանխաւ իր անձնասպանութեան օրը որոշեց։ Ցունվարի մէջ պիտի հրաժեշտ տար կեանքին, տարի մը վերջը այն դժբախտ օրէն ուր ժօր հեղեղատին մէջ հանդիպած էր այն Թշուառականին որ զինքը չարաչար խաբած էր։ Այն ատեն միայն չորս ամիսէ ի վեր յղի պիտի ըլլար և ոչ ոք պիտի կրնար բան մը նշմարել։ Իր ամօթը իրեն հետ գերեզմանին մէջ պիտի ծածկուէր։

Սակայն և այնպէս, հակառակ իր կամքի ուժգնութեան, և այն դառն յուսահատութեան որ կեանքը անտանելի կ'ընէր իրեն, ինքնապահպանման նախնական բնազդը երբեմն կ'ընդվզէր իրեն դէմ մօտալուտ մահուան մը պատկերին առջև։ Ի զուր կը ջանար ծածկել իր յուզումը. Օր. Բիւ Կրյյօմի, ի զուր կը ջանար սովորական հանդարտութիւն մը զգենալու, իր սովորութենէն չշեղելու, ոչինչին սարսափը ուր պիտի գահավիժէր քիչ ատենէն, զինքը կ'աժգունէր։

Իր անմխիթար յուսահատութեան և անխախտ որոշումին մէջ երբեք չէր նշմարած որ ծեր ազգականուհիին աչքերը երկարօրէն յառած էին իր վրայ տխուր և ցաւագին արտայայտութիւնով մը։ Չէր նշմարեր Թէ իր երկրորդ մօրը երեկոյեան համբոյրը ամէն օր աւելի գորովալի կը դառնար, Թէ անոր աչքերը Թաց էին, և Թէ ձա՛յնը կը դողդղար իրեն հետ խօսած ատեն։

Վերջապէս հասաւ այն օրը ուր Էլիան պիտի կատարէր իր մահաւիթ որոշումը։ Մինչև իրիկուն ամէն բան լմնցած պիտի ըլլար։ Միջօրէէն ետք չը կրցաւ իր հանդարտութիւնը պահել հակառակ իր ճիգերուն։ Սարսափելի պզտիկ ձերձեցումը անյաղԹելի սարսուռ մը կը պատճառէր իրեն։ Իր լուսանկարչական փորձերով զբաղիլ ուզեց։ Իր ննջասենեակին քովի սենեակի մը մէջ բոլոր գործիքները և դեղերը զետեղած էր։

Էլիան վարժ ձեռքերով շիշերը կը խառնէր, բաղադրութիւններ կը շինէր երբ Օր. Բիւ Կրյյօմը նշմարելով քովը,

—Մի՛ դպիր, սիրելի բարեկամուհիս, ասոնցմէ ոմանք Թունաւոր են։

— Ձե՞ս վախնար սխալումէ մը։

— Ո՛հ, երբեք, չատ ճարտար դարձած եմ այլ ևս, պատասխանեց Էլիան խնդալով։

(Շարունակելի)

ՁՄՆՌՈՒՍԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ.— Եղանակին յարմար և անգլիական ու գաղղիական առաջնակարգ կերպասներէ պատրաստուած արանց և տղոց համար ամէն տեսակ հագուստ ճոխ մԹերք մը հասած է Սուլթան Համամ Բինթօ խանի տակ «Ճէյլան» հանրածանօթ հանդերձատունը՝ որոնք գինի մասին անմրցելի առաւելութիւն մը ունենալովն հանդերձ կը ծախուին մէկ Թիւը 2 ղրշ.ի և 0/0ին 10 զեղչով. Հոն կը ծախուին նաև անգլիական գործարաններու արանց և տղոց մուշամպաները. առիթ մը որով յոյս Թէ հասարակութիւնը պիտի կարենայ գնահատել։ 14—18

ԱՓՐՈԴԻՏԵԱՆ ԱԽՏԵՐՈՒ ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ՏՕՔԹ. Խ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ
Կատարեալ ձեռնհասութեամբ կը դարմանէ հին և նոր ջերմամիզութիւնը և ասոնցմէ ծագում առած դժուարամիզութիւնը. Իսկ Գաղղիական ախտը, փոխանակ ներսէն դեղեր տալով ստամոքսը և աղիքները խաԹարելու, ըստ նոր գրութեան լաւագոյն միջոցին դիմելով կը բուժէ։
Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր, բաց ի կիրակիէ, ժամը 3—11, Պաղչէ-գաբու, չաքարավաճառ Հաճի Պէքիրի դիմացը, սեղանաւորին վերնայարկը, Թիւ 19 դարմանատան մէջ։
Կարօտ հիւանդները ձրիաբար կը դարմանուին։ 50—13

ՄԵԾ ՀԱՆԴԵՐՁԱՎԱՃԱՌ
Տարիներէ ի վեր ծանօԹ է Թօփալեան խանի
ԳՐԻԳՈՐ ԵՖ. ԵՐՄԷՆԵԱՆԻ
ՄԵԾ ՀԱՆԴԵՐՁԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
այս անգամ պատրաստած է ձմեռուան յատուկ կերպասներէն չիք և տոկուն հագուստներ, ինչպէս նաև
ԲԱԼԹՕՆԵՐ,
ՄԵԾԻ ԵՒ ՏՂՈՒ ՔՕՍԹԻՒՄՆԵՐ
մաԹռօզներ, բառոքսիւներ են. են.
ԳԻՆԵՐԸ ԽԻՍՏ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ
ԳԻՆԸ ՈՐՈՇ Է ԹԻՒԸ 2 ՂՐՈՒՇ
Սուլթան Համամ, Թօփալեան խան Թիւ 34 42—23

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍՆՏՈՒԿ
ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ-ՖԵՐԱՅՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ
Դրամագլուխ 130 միլիոն քուրոն, ամբողջովին վճարուած
Պահեստի գումար 37,300,000 քուրոնի չափ։
ԳԼԽԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Վճարումները ոսկեդրամ ըլլալու են։ Ցիսուն ղրշ.էն վար վճարում չընդունուիր։
Վինըր Պանք-Ֆերայն այսօր հարիւրին 3½ տոկոս կը վճարէ 1000 ոսկիէն վար գումարներու համար, իսկ անկէ աւելի գումարներու համար՝ հարիւրին 3։ Սակայն կրնայ տոկոսին սակը իջեցնել կամ աւելցնել տեղական լրագիրներու միջոցաւ 15 օր առաջ իմաց տալէ յետոյ։
100 ոսկիէն վար գումարները կրնան ետ առնուիլ ամէն ատեն։
100 ոսկիէն վեր գումարները կրնան ետ առնուիլ գրաւորապէս ու կանխաւ ըլլալիք ազդարարութենէ մը յետոյ, հետեւեալ կերպով.

3 օր	100-150	ոսկի գումարի	համար
6 »	151-200	»	»
10 »	201-500	»	»
15 »	501-1000	»	»
30 »	1001 և անկէ վեր	»	»

Վինըր Պանք-Ֆերայն իրեն կը վերապահէ պանքան դրամ ունեցողներուն հաշիւը կարգադրել, ուզուած ատեն վճարելով տետրակին պարունակած գումարը։
Վինըր Պանք-Ֆերայն խնայողական գումարը պարունակող տետրակ ալ կը յանձնէ անչափահասի անունով, բայց այդ պարագային նշանակուած խնամակալը (վէլի կամ վասի) միայն իրաւունք դրամը քաշելու։
Խնայողական Սնտուկէն զատ, Վինըր Պանք-Ֆերայն կը զբաղի նաև սեղանաւորական ուրիշ գործառնութիւններով։ 5—50

ՏՊԱՐԱՆ
ՓՈՐԱԳՐԱՏՈՒՆ ԵՒ ԲԼԻԱԿԱՃԱՌ
[illegible]
34, Կ. Պոլիս, Պապը Ալի ճատտէսի, 34
Պատիւ ունիմ ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան որ, Տպարանս և Փորագրատունս որ երկար ատեններէ ի վեր անդուլ գործունէութեամբ, ուղղամտութեամբ և խղճմտութեամբ Պոլսոյ և գաւառաց յարգելի յաճախորդներուս ամէնէն ճաշակաւորներին անգամ գոհացուցած է, այս անգամ Եւրոպայէ բերել տուած այցաքարտերու, հրաւիրագիրներու, անվըլօբներու, նամակագլուխներու են. են. ճոխ մԹերքով և դիւրամատչելի գիներուն չնորհիւ պատրաստ է մրցելու բոլոր այս կարգի հաստատութեանց հետ, պատրաստելով ամէն տեսակ և ամէն լեզուէ վաճառականական պիտոյքներ, հրաւիրագիրներ, մահազդ և ընտիր այցետոմսեր են. են. խիստ ճաշակաւոր և դիւրամատչելի։
Ասոնցմէ զատ փորագրատանս մէջ կը փորագրուին ամէնանուրբ փորագրութիւններ, բժիշկներու և փաստաբաններու Թապէլաներ մետաղէ և քաուչուկէ, ամէն տեսակ կնիքներ և ասոնց վերաբերեալ գունազան տեսակ մեքենաներու ճոխ մԹերք մը միշտ պատրաստ կը գտնուի գործատանս մէջ։
Գոհունակ է ըլլալիք յանձնարարութիւնք փուԹով և ուշադրութեամբ կը կատարուին։ Մէկ անգամ միայն տպարանս և փորագրատունս այցելել բաւ է հաստատելու համար այն բոլոր առաւելութիւնները զորս ի դիւրութիւն յաճախորդացս չեմ խնայեր միշտ։ ՄԸՐՑՈՒՄ, ՄԱՔՐՈՒԹԻՒՆ և ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ.

ՕՐԻՆ. ՊՈՒՅԱ-ԴԱՆԵԼԵԱՆ
ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐ
Տեղական բարեաց ընտիր ուսումնասիրութիւն մը պատշաճեցուցած
Գին 7½ Ղրշ։
Առինքը Թուղթի Եւրոպական յանձնուած
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Կ. ՊՈԼԻՍ. Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ Թղթավաճառանոց
ՍԱՄԱԹԻԱ. Գումգափը Յ. ԳԱԶԱՐԵԱՆ
ԽԱՍԳԻՒՂ. ՄԸ. ՀԵՆՐԻ ԲԱՐԻ 10—6
Մեծաքանակ գնորդներու զեղչ

ԱՊԱՌԻԿ
Ց ԱՄԻՍ ՊԱՅՄԱՆԱԺԱՄ ԿԱՄ ԱՆՊԱՅՄԱՆ ԱՊԱՌԻԿ
5000Է ԱՒԵԼԻ ՏԵՍԱԿ ԻՐԵՂԵՆՔ 5000
Տեղական և Բարիզի 14 և 18 աստիճան ոսկւոյ վրայ բազմատեսակ գոհարեղէններ, օղ, մատնի, աճեղ, և այլն. Նաև անուանի գոհարագործ մատանիներ, ոսկի, արծաթ ժամացոյցներ և նորաձև չղթայներ, ասոնցմէ զատ ամէն եղանակի յատուկ պատրաստ և չափու վրայ զգեստներ, կօչիկներ ու գլխարկներ, արանց, կանանց և տղայոց համար։ Նաև մուշամպա վերարկուներ, բուրդէ և մետաքսէ շրջազգեստի կերպասներ, պատրաստ ճերմակեղէններ, նաև խասա, ամերիգան պ ամա, և այլն, և զարդի վերաբերեալ պիտոյք, մեքենաներ՝ լուսացքի, լուսանկարի, կրամոֆօն, ինչպէս նաև կարի (Զօնա, Նովման) և այլն։
Ունինք նաև եւրոպական նուրբ ճաշակով պատրաստուած կահ կարասիք, հիւրանոցի, ննջասենեակի, ճաշարանի և խոհանոցի վերաբերեալ ամէն իրեղէնք, ամէն տեսակ վառարաններ, նաև բաղնիքի, խոհանոցի եւրոպական շարժուն օճախ են.։
Վաճառատունս իր տեսակին մէջ միակն է որ չահած է հանրութեան վստահութիւնը, գնահատուած է նաև իր ապրանքաց տոկունութիւնը, նրբութիւնը և աժանութիւնը։
ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆ ԶԿԱՅ
Կանխիկ գնողին 0/0 5 զեղչ
Նաբաքական եւ ամսական վճարման համար հաւաքիչներ միշտ պատրաստ են
Հաճեցէք դիմել ՀԸՐՁԱՅԻ վաճառատուն 50—46
Մեծ Յուկայ, Ոսկերչաց Մեծ Փողոց թիւ 13.

ՆՇԱՆ ՋԱՄԻՉԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՄՈՄԵՐՈՒ
ԵՒ
ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐՈՒ
Կ'ուզէ՞ք հարսնիքներնուդ փայլը աւելցնել, գեղատեսիլ «էֆէ» մը տալ մոմերուն, դիմեցէք ՆՇԱՆ ՋԱՄԻՉԵԱՆԻ վաճառատունը, ուր բացի պատրաստ գտնուած մոմերէ կը զարդարուին նաև մեծ խնամով վերջին նորաձեւութեամբ ճաշակաւոր մոմեր անմրցելի աժան գիներով։ Կը գտնուի նաև հոն հարսի կոլանտ, քօղք, քօղքի մնտուկ, զարդարուած կողով, ծաղիկ փետուր, են. են. են.։
Փութացէ՛ք, հարսնիքի տէրեր, այցելել անգամ մը Նշան Ջամիչեանի հարսանեկան մոմերու ճոխ վաճառատունը ուր ո՛չ միայն ձեր ճաշակը, այլ նաև ձեր քսակն ալ գոհացում պիտի գտնէ։ 50—37
ՍԽԱԼ ՏԵՂ ՉԵՐԹԱՔ
ՆՇԱՆ ՋԱՄԻՉԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Բամանբօ խանի տակ, թիւ 86

ՄԱԼԻԹԷ ՆԷՋԱՐԷԹԸ ՃԷԼԻԼԷՍԻՆՏԷՆ
Միւլթէզիմի՛ն վէ քիւֆէլասընին թէյինը միրիլէրինէ մուգապիլ թէվլէթ Նամընա պիթթէֆէվվիւզ չէրաիթը մաւիմէ իլէ միւզայէտէ վէ Ֆիրուխթը մուգարրէր օլան էմվալը զայրը մէնգուլէտէն Այտըն վիլայէթինէ Թապի Մէնթէշէ սանճաղընտա միւլհագ Մէրմէրիս գազասընտա միւզայէտէյէ չըգարըլաբ բըլարը մուգատէէմա իլան օլընան էլաքի զարիյէսինտէ վագը 16 տէօնիւմ պաղչէ իլէ Պաղ Հարիմի մէվգիինտէքի 40 տէօնիւմ Թարլանըն չէհրը Հալը Րումինին 17նճի բէնճշէնպիհ կիւնիւ իհալէի գաթիյէսի իճրա օլընմագ իւզրէ չէհրը մէզքիւրըն 8ինճի կիւնիւ մահալլինէ գարարտատէ չէքիլմիշ օլդուղընտան, պուլնաւա 100 տէ 5 տէն նոգսանը օլմամագ իւզրէ զամմ իլէ Թալիփ օլանլարըն մահալլինէ վէ Խաժօտ Մալիյէ Խազինէի ճէլիլէսինէ Աչար վէ Րուսումաթ իտարէի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլընըր։
12 Քեանունը Սանի 323

Միւլթէզիմի՛ն վէ քիւֆէլասընին թէյինը միրիլէրինէ մուգապիլ թէվլէթ Նամընա պիթթէֆէվվիւզ չէրաիթը մաւիմէ իլէ Ֆիրուխթը մուգարրէր օլան էմվալը զայրը մէնգուլէտէն Այտըն վիլայէթինէ Թապի Խօտէմիշ գազասընտա միւզայէտէյէ չըգարըլըպ մուգատէէմա իլան օլընան 47 դէօնիւմ էմլաք վէ արազինին չէհրը հալը Րումինին 16ընճը գարարտատէ չէքիլէրէք 24ինճի բէնճշէնպիհ կիւնիւ իհալէի գաթիյէսի իճրա գըլընաճաղընտան, պուլնաւա զամմ իլէ Թալիփ օլանլարըն մահալլինէ վէ խաժօտ Մալիյէ Խազինէի ճէլիլէսինէ Աչար վէ Րուսումաթ իտարէի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլընըր։
14 Քեանունը Սանի 323

ԻԼԱՆ
Ումուրը Թրպոլիսի Միւլքիյէ Նէզարէթը ... պէթը ալիյէսի ազլամընտա աիտ տէֆտէրի վէ միւհիմմաթը զըրթասիյէ իլէ Թէլքիրախանէի Շահանէ իչիւն Պուլգարը վէ Ցախիլքէլյա Թէտավիխանէսի իչիւն Թավչան վէ Քիւմիւխանէ իչիւն էնզա վէ Վէլատխանէ իչիւն յիւզումը օլան էչեա վէ սաիրէնին կէլէճէք 324 սէնէսի իչիւն իԹասընա Թալիփ օլաճագլարըն չէրաիթը միւհատտասայը անլամագ իւզրէ հէր համթա բազար վէ չարչէնպիհ կիւնլէրի սաաթ 6դան 10ա գատար տէբօզիթօ ագչէլէրինի վէ եա մուսատտագ քէֆալէթնամէլէրինի համիլ օլտուգլարը հալտէ Հայտար Բաչատա քաին Մէքթէպը Թըպպիյէի Շահանէ միւթէշէքքիլ խուրէ գոմիսիօնընա միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։ 6—4

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ՁԵՐ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ
ՀՈԳ ՏԱՆԻԼ
ԱԼԷՄՏԱՂԻՒ ԿԱՐԱԳԸ
նախընտրեցէք միւսներէն։ Այս ամենապատուական կարագը, որուն իւրաքանչիւր օխան 25 օխա կաԹէ պատրաստուած է, չատ համեղ, զուտ, առողջապահական է և չատ օգտակար։ Կ'պատրաստուի Մէհմէտ Ճէմալէտտին էֆ. կողմէ, և չափազանց խնամք կը տարուի մաքրութեանը։ Միքրոպէ զերծ կացուցանելու համար Բաստէօրեան դրութեամբ կ'Թորուի։ Այս կարագն անգամ մը փորձողները կրնան գնահատել անոր առաւելութիւնները։ Նշանաւոր բժիշկներ ամենքն ալ ընդունած են այս ճշմարտութիւնը։ Կեդրոնատեղին և մԹերանոցը՝ Ղալաթիա, Խալիլ փաշա խան փողոց, Թիւ 17 վաճառատունը։ 20—15

ՄԻՆՉԵՒ 3 ԱՄԻՍ
ՊԻՏԻ ԾԱԽՈՒԻՆ

ԿԷՍ ԳԻՆՈՎ	
Վաչիրասուրին աղջիկը	2½
Կեանքի պատկերներ. ապուշը	2½
Կենդաղ եփեղեցականաց	3
Հիմունք բարոյականութեան՝	
Հաւատք	1
Հոգի	1
Աստուած	1
Կենսագրութիւն Ս. Մայրապետի	2½
Մայօթիրչափի օրօթէմ ֆրանսերէն խօսելավարժութեան միակ գիրքը. 15 տետր	15
ՄԵԾ ԶԵՂՋՈՎ	
Գամէլիազարդ Տիկին	5
Լէօ, Ափիօն ծխողի սէրը	4
Դուրեանի տաղք և Թատերգութիւն	10
Մարիա Թէ՛ Հայկանուշ	8
Որբերեանի Ցիչատակաց ծաղիկներ	4
Զօրաեանի Տաղաչափութիւնք	3
Երգարան Թատերական	3
Փիլիսոփայութիւն 803 երես	12
ԱՆՄՐՑԵԼԻ	
Փառակազմ Թաւշեայ օրացոյց	2½
» Աղօթագիրք	10
Երգեցողութիւն Ս. Պատարագի	¾
Ծննդեան Շարականք դպրաց	¾
ՆՈՒԷՐԻ ՀԱՄԱՐ	
Բաղեկիրթ աղջիկ	4
Կրթութիւնը Օրօրոցէն	4
Ժամանց	4
Բժշկական մաքսամարդութիւն	4
Արայի պատոյտ փառ.	3
Ծննդեան Շարականք այլ. գրաբ.	2
Նամականի Գաբամաճեան	6
Զօրաքլեզուեան խօսակցութիւն	10
Ցանգարան, Թէրզեան	4

ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽԸ կը վճարէ
ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆԸ, Կ. Պոլիս,
Մերճան փողոց, թիւ 57.
9—10

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ
ԳԻՆԻԻ ԵՒ ՉԱՆԱԶԱՆ ԸՄՊԵԼԵԱՑ
Ա. ԱՆԱՍՏԱՍԵԱՏԻՍ
Սիրքէճի Խօրասանճեան խան, թիւ 6
Ցիչեալ մԹերանոցին մէջ կը ծախուին Բըրք Քիլիսէի ամենաընտիր հին և նոր գինիներ, ընտիր քօնեաքներ և «կիւլ բագըսը» կոչուած ամենաընտիր օղիներ։ Վաճառմունք մեծաքանակ և փոքրաքանակ, և կատարեալ ճշդապահութիւն, 30—16

ԱՄԵՆԷՆ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՅՆՍ ԵՒ ԱՄԵՆՈՒՍՏ ԳՆԱՀԱՏՈՒԱԾ ԺԱՄԱՑՈՅՑԸ
ԼՈՆԺԻՆ
ԱՄԷՆ ԴԻՄԱՑԿՈՐԴԻ ԱՆՁԱՆՑ ՀԱՄԱՐ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԺԱՄԱՑՈՅՑԸ
ՈՍԿԻ, ԱՐԾԱԹ ԵՒ ՕՔՍԻՏԷ — ԱՄԷՆ ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ
Կ'ուզէ՞ք ճիշդ, անփոփոխ կերպով ճիշդ ժամը ունենալ։ Կ'ուզէ՞ք միանգամ ընդ միշտ ազատիլ աւելի կամ նուազ վճռելի յատկութիւններ ունեցող ժամացոյցներու առԹած տաղտուկներէն և յուսախաբութիւններէն։ Բացարձակապէս պէտք է որ կրէք ԼՈՆԺԻՆ ժամացոյցը, որ կէս դարէ ի վեր տարածուած է աշխարհի բոլոր հրապարակներուն վրայ, ուր անոնց եղջակ մը չահած է՝ շնորհիւ իր լուրջ և անԹերի յօրինուածքին։ Ժամագործական գիտութեան կատարած ամենավերջին յառաջդիմութեանց բարձրութեան վրայ գտնուող սոյն ժամացոյցը ճշդութեան հրաչալիք մըն է պարզապէս։ Իր գերազանց բանուածքով, իր հիմնալի տեւականութեամբ, և իր ուրիշ ապացուցուած յատկութիւններով կը մԹագնէ նոյն կարգի բոլոր արտադրութիւնները, որոնց մէջ հետեւաբար գերազանցութիւնն անվիճելի կերպով իրեն սեփականեալ կը մնայ. ԼՈՆԺԻՆ ժամացոյցներու արժանացած ընդհանուր գնահատման ամէնէն պերճախօս ապացոյցները կ'ընծայեն գիտական մարմիններ, նաւատորմերու հրամանատարներ և սպայակոյտեր, բեւեռային արշաւախումբեր, երկաԹուղեաց ընկերութիւններ, են. են., որոնք ամենուրեք և այլամերժօրէն ընդունած են Լոնժին ժամացոյցներու գործածութիւնը։ Վերջապէս կարեւոր է յաւելուլ Թէ ԼՈՆԺԻՆ ժամացոյցներու բարձր համբաւը նուիրագործեալ վարձատրութիւնք բազմաթիւ են, որոնցմէ կը բաւէ յիչել մի քանին.
ԱՆՎԷՐՍ.— Պատուոյ մեծ վկայագիր՝ 1885
ԲԱՐԻԶ.— Մեծ մրցանակ 1889
ՃԸՆԷՎ.— Արտաքոյ մրցման. Անդամ ժիւրիի՝ 1896
ԲՐԻՒՍԷԼ.— Մեծ մրցանակ 1897
ԹՈՒՆ.— Արտաքոյ մրցման, Անդամ ժիւրիի՝ 1899
ԲԱՐԻԶ.— Մեծ մրցանակ 1900,
ՄԻԼԱՆ.— Մեծ մրցանակ 1906,
են. են. են.
ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ
ՆԱՍԻՊ Խ. ՃԷՋՎԷՃԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
Կ. Պոլիս, Մահճազանճըլար փողոց թիւ 44-46 Մեծ-Շուկայ
Կը գտնուի բոլոր ժամացոյցի վաճառատուններուն մէջ
Ցիչեալ վաճառատան մէջ կը գտնուի նաև ամենագեղեցիկ և ամենաճոխ մԹերք մը ոսկի չղԹաներու և գոհարեղէնաց, ինչպէս մատանիներ, քայլեր, օղեր, ապարանջաններ, են. են.։ Յանձնարարութիւնք ետ կ'ընդունուին.

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ